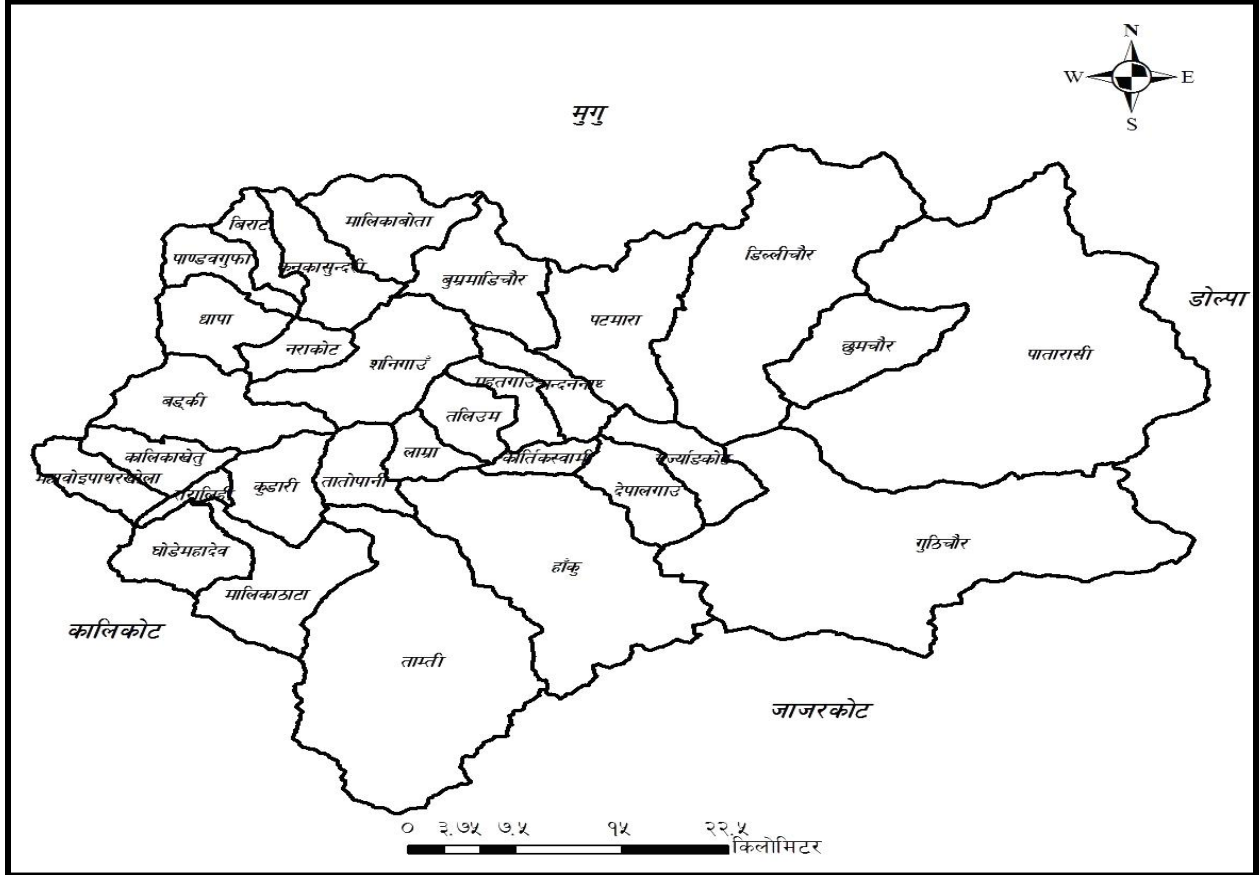

जिल्ला वस्तुगत विवरण (District Profile) जुम्ला, २०७१

प्रकाशक

नेपाल सरकार
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तथ्याङ्क कार्यालय

जुम्ला

(जुम्ला, मुगु र डोल्पा)

फोन नं.: ०८७-५२००३४

फ्याक्स: ०८७-५२००३४

वेब साइट: www.cbs.gov.np

जिल्ला वस्तुगत विवरण (District Profile) जुम्ला, २०७०

प्रकाशक

नेपाल सरकार
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तथ्याङ्क कार्यालय

जुम्ला

(जुम्ला, मुगु र डोल्पा)

फोन नं.: ०८७-५२००३४

फ्याक्स: ०८७-५२००३४

वेब साइट: www.cbs.gov.np

प्रकाशक :

तथ्याङ्क कार्यालय, जुम्ला

फोन नं. : ०८७-५२००३४

प्रकाशन वर्ष :

२०७१ अषाढ

सर्वाधिकार : तथ्याङ्क कार्यालय, जुम्ला

मुद्रण प्रति : ३५० प्रति

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

फोन नं.: { ४२४५९९३
४२४५९४६
४२४५९४७
४२४५९४८

प.सं.:-

च.नं.:-

रामशाह पथ
काठमाडौं, नेपाल

शुभकामना

स्थानीय नीति निर्माता, योजनाकार, अनुसन्धानकर्ता, अध्येता र सञ्चारकर्मीहरूका लागि खण्डीकृत (Disaggregated) तथ्याङ्कको माग दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अनुभव हामीले गरेका छौं । खण्डीकृत तथ्याङ्कको यस्तो मागलाई राष्ट्रिय जनगणना, कृषिगणना र नमूना सर्वेक्षण (Sample) मा आधारित विभिन्न सर्वेक्षणहरूले मात्र परिपूर्ति गर्न नसक्ने सन्दर्भमा गणना तथा सर्वेक्षणहरूबाट प्राप्त जिल्ला एवं गा.वि.स. तहका तथ्याङ्क र स्थानीयस्तरका विभिन्न निकायहरूमा व्यवस्थापन गरिएका अभिलेखहरूमा छरिएर रहेका उपयोगी आँकडाहरूलाई एकत्रित गरी आम प्रयोगकर्ताहरूको उपयोगका लागि उपलब्ध गराउने प्रयासस्वरूप केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग अन्तर्गतका ३३ तथ्याङ्क कार्यालयहरूले चालू आर्थिक वर्षमा आ-आफ्नो जिल्ला वस्तुगत विवरण तयारी गरेका हुन् । यसको तयारीबाट जिल्लास्तरको तथ्याङ्क भण्डार समृद्ध भई प्रयोगकर्ताहरूको माग निकै हदसम्म सम्बोधन हुनेछ भन्ने विश्वास मैले लिएको छु । तथ्याङ्क कार्यालयहरूले विगतका वर्षहरूमा पनि ७५ वटै जिल्लाका वस्तुगत विवरणहरू तयार गरेका र तिनको अधिकतम माग तथा प्रयोग भएको अनुभव हामीले गरेका छौं । प्रस्तुत जिल्ला वस्तुगत विवरण पनि सरोकारवालाहरूको निम्ति निकै सहयोगी हुने विश्वास मैले लिएको छु ।

गा.वि.स. र वडास्तरसम्मका तथ्याङ्कहरू संग्रहित यस्तो महत्वपूर्ण जिल्ला वस्तुगत विवरण तयारी गरी प्रकाशनमा ल्याउन लागेकोमा म तथ्याङ्क कार्यालय, जुम्लाको प्रशंसा गर्दछु र यसको तयारीमा संलग्न सम्पूर्ण कर्मचारी वर्गमा धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी वर्षमा तथ्याङ्क कार्यालयहरूले यस प्रकाशनको अद्यावधिक नवीन संस्करणको तयारीमा पनि प्राथमिकता दिनेछन् भन्ने विश्वास मैले लिएको छु ।

२०७१ असार

विकाश विष्ट
महानिर्देशक
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

जुम्ला जिल्लाको परिचय

नेपाल अधिराज्यको मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने कर्णाली अञ्चलको पाँच हिमाली जिल्लाहरू मध्ये जुम्ला एक दुर्गम हिमाली जिल्ला हो । भौगोलिक रूपमा विकट र दुर्गम भए तापनि नेपालको इतिहासमा जुम्ला जिल्लाको महत्वपूर्ण पहिचान रहेको छ । नेपाल अधिराज्यको एकिकरण हुनु पूर्व बाइसी राज्यहरूको मुख्य केन्द्रको रूपमा रहेको जुम्ला नेपाली भाषा र संस्कृतिको उद्गम स्थल पनि मानिन्छ । मध्यकालिन युगमा जुम्ला एक समृद्ध एवं शक्तिशाली राज्यको रूपमा रहेको तथ्य इतिहासबाट प्रस्ट हुने गर्दछ । यस जिल्लाको सदरमुकाम खलङ्गामा सबभन्दा पहिले प्राचीन कालमा भारतबाट आएका चन्दननाथ बाबा सहित दुई जना ब्रम्हचारीहरूले बस्ती बसाई कृषि र शिक्षाको प्रचारप्रसार गरेका थिए भन्ने लोकोक्ति रहेको पाईन्छ । उत्तर र पूर्वबाट दुइवटा नागरूपी जुम्ल्याहा डाँडा, तिला र जवा दुई जुम्ल्याहा नदीको संगम भएकोले यस जिल्लाको नाम जुम्ला रहेको भन्ने किम्बदन्ती रहेको छ । यातायात, सञ्चार र आधुनिकीकरणको दृष्टिकोणले विकट र दुर्गम भए पनि प्राकृतिक रूपमा अति सुन्दर र चम्किला हिमाली चुचुराहरू, तालहरू र मनमोहक अनगिन्ती प्राकृतिक नदीहरूले सिंगारिएको जुम्लालाई प्राकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदाको धनी जिल्ला मान्न सकिन्छ ।

जिल्लाको नामाकरण

जनश्रुति अनुसार परापूर्व कालमा खलङ्गामा रहेका स्वामी दत्तात्रय मुनीलाई डस्न दुईवटा अजङ्गका नाग आउदा मुनीलाई डस्न नपाउँदै स्वामीको शक्तिले ती दुवै नाग एकैचोटी भष्म भई **देवल र गरल** नामका जुम्ल्याहा डाँडा बनेछन् । साथै हिमा र तिला नदि जस्ता जुम्ल्या नदिहरूको उद्गम भएको कारणले पनि यहि जुम्ल्याहा शब्दको अपभ्रंश हुँदै यो जिल्लाको नाम जुम्ला रहन गएको भन्ने जनश्रुती पाईन्छ ।

राजनैतिक विभाजन

विकास क्षेत्र	: मध्यपश्चिमाञ्चल
अञ्चल	: कर्णाली
सदरमुकाम	: खलङ्गा बजार (जुम्ला बजार) ७६०० फिटमा अवस्थित छ ।
निर्वाचन क्षेत्र	: १
नगरपालिका	: १ (चन्दननाथ, कार्तिकस्वामी, महत र तलिउम गा.वि.स. मिलाएर)
गा.वि.स. संख्या	: २६
इलाका	: ९

भौगोलिक अवस्था

अक्षांश	: २८° ५८' देखि २९° ३०' उत्तर
देशान्तर	: ८१° १८' देखि ८८° १८' पूर्व
क्षेत्रफल	: २५३१ वर्ग कि. मि.
भौगोलिक विभाजन	: हिमाल, पहाड र पहाडी उपत्यकाहरू

सिमाना

पूर्व	: डोल्पा	उत्तर	: मुगु
पश्चिम	: कालिकोट	दक्षिण	: जाजरकोट

नदिनाला र तालहरू

नदिहरू	: तिला, हिमा र जवा ।
ताल र दह	: विष्णु ताल, जोगिनी ताल, हुड्के ताल, शंख दह, गिडी दह, र ठाकुर ज्यू ।

व्यवसाय

जुम्ला जिल्लाका अधिकांश मानिसहरुको मुख्य पेशा खेती नै हो । यस बाहेक यहाँका बहुसंख्यक मानिसहरु जडिवुटी संकलन, नोकरी, व्यापार र अन्य व्यवसाय पनि अपनाउँछन् ।

धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरु

यस जिल्लामा हालसम्म देखिएका धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकिय स्थलहरु

प्रमुख स्थलहरु	स्थान
१) श्री चन्दननाथ मन्दिर	छिनासीम खलङ्गा
२) श्री भैरवनाथ मन्दिर	छिनासीम खलङ्गा
३) श्री निला भैरव मन्दिर	छिनासीम खलङ्गा
४) श्री दरवार मन्दिर	छिनासीम खलङ्गा
५) श्री कनका सुन्दरी भगवती मन्दिर	हाटसिंजा
६) श्री चिमरा मालिका मन्दिर	चिमरा लेक (गर्ज्याङ्गकोट)
७) श्री शिव मन्दिर	दानसाँघु
८) ठाकुरज्यू मन्दिर	कार्तिकस्वामी
९) भण्डार वन (राक्षस)	हाँकु
१०) सिस्ने हिमाल	सिस्ने
११) पातारासी हिमाल (६३८७ मि.)	पातारासी
१२) तातोपानी	तातोपानी
१३) हुड्के दह	हाँकु
१४) पाण्डव गुफा	पाण्डव गुफा
१५) गिडी दह (कलर चेन्ज)	हाँकु
१६) जोगिनी दह	हाँकु
१७) गुठीचौर	गुठीचौर

प्रमुख व्यापारिक स्थलहरु

यस जिल्लाको खास/मुख्य व्यापारीक केन्द्र जुम्ला खलङ्गा बजार हो भने अन्य केही साना व्यापारीक स्थलहरु यस प्रकार छन् ।

१) तलिउम	२) तातोपानी	३) नागमा	४) नराकोट
५) हाटसिंजा	६) उर्थु चौतारा	७) डिल्लीचौर	८) चौथा
९) उमगाड	१०) दानसाँघु	११) ल्हासी	

धार्मिक परम्परा

धार्मिक परम्परा अनुसार यहाँ कुल पुजालाई महत्व दिइन्छ । यहाँ मनाउने चाडपर्वहरुमा मुख्यतया श्रावण पूर्णिमा, कात्तिक पूर्णिमा, माघ र वैशाख पूर्णिमा आदि हुन् । यि पूर्णिमाहरुमा मष्टोहरुको पुजाआजा धुमधामले गरिन्छ । मस्टोलाई नै यहाँ महत्वपूर्ण देवी शक्तिको रुपमा मानिन्छ । यी चाडहरुमा धामी भाँकि पतुर्ने मेला लाग्दछ । यसका साथै कृष्ण जन्माष्टमी, तीज, बडा दशै, चैते दशै, तिहार, ल्होसार आदि चाडहरु पनि मानिन्छ । परम्परागत रुपमा मनाउदै आएको पुषे भैलो पाँच दिनसम्म खेल्ने गरिन्छ । त्यस्तै गरि बडा दशैको घटस्थापनाको दिनमा जुम्लामा बस्ति बसाल्ने चन्दननाथ भैरवनाथको मन्दिरमा बाउन्न (५२) हातको लिंगोमा ध्वजा हाली खडा गर्ने दिन पनि धार्मिक

दृष्टिले महत्वपूर्ण मानिन्छ । श्रावण, भाद्र महिनामा गाईजात्रा देखि ५ दिन सम्म क्रमशः गाईजात्रा, रोपाई, सिपाहिजात्रा, मेम र बादशाह जात्रा र वाघ, भालु जात्राहरु मनाईन्छ ।

जातजातिहरु

यस जिल्लामा रहेका जातजातिहरुमा क्षेत्रीहरुको बाहुल्य रहेको छ । अन्य जिल्लाहरुमा जस्तै यस जिल्लामा पनि बाहुन, ठकुरी, क्षेत्री, कामी, दमाई, सार्की आदि जातजातिहरु मुख्य रुपमा बसोबास गर्दछन् । अन्य जातिहरुमा तामाङ्ग, नेवार, गुरुङ्ग, थकाली केही संख्यामा पाइन्छ । यहाँ बसोबास गरेका बाहुन, ठकुरी, क्षेत्रीहरुको विभिन्न थरहरु रहेका छन् । जसमा बाहुन जातिको थरहरुमा देवकोटा, न्यौपाने, चौलागाई, तिमिलिसना, प्याकुरेल, गौतम, शर्मा, आचार्य, रेग्मी आदि प्रमुख छन् त्यसैगरि ठकुरीहरुको थरहरुमा शाही, मल्ल, वम, खाँड, सिंह आदि हुन र क्षेत्रीको थरहरुमा कठायत, महत, रावल, विष्ट, रावत, रोकया, महतारा, बुढा, बुढथापा, बोहरा र ऐडी आदि प्रमुख छन् ।

भाषाभाषी

यहाँ बोलिने प्रमुख भाषा राष्ट्रभाषा नेपाली नै हो तर यहाँ बोलिने भाषा र देशको अन्य पूर्वी तथा मध्यभाग तिर बोलिने नेपाली भाषामा फरक छ । यो जिल्ला नेपाली भाषाको उद्गम स्थलनै भएकाले यहाँ बोलिने भाषामा पृथ्वी नारायण शाहकालिन भाषा जस्तो भर्खो स्थानिय ठेट नेपाली शब्दहरुको प्रयोग हुन्छ, तर जाति अनुसार आ-आफ्नै समुदायकृ स्थानिय जातिय भाषा पनि बोल्ने गरिन्छ ।

भेषभूषा

सदरमुकाम नजिकै बस्ने र केही कर्मचारीहरु बाहेक यहाँका अधिकांस जनताहरु परम्परागत भेषभूषामा नै रहेको पाईन्छ, । पुरुषहरु दौरा, सुरुवाल, कोट, टोपी लगाउछन् भने महिलाहरु गुन्यू, चोली, पछेउरा, फरिया लगाउने गर्दछन्। महिलाले लगाउने गहनाहरुमा चाँदीका बाला, कल्ली, कम्पनी माला, दोलडी तिलहरी, एकगेडे, फूली, बुलाकी, बीच चुरा, पोते हुन् भने यहाँको परम्परागत पहिरन स्थानीय तहमा ठेटुवाबाट निर्मित कपडाहरु र खुट्टामा लाम, दोचाको प्रचलन हराउदै गइरहेको छ । विगत केही वर्ष अघि छिमेकी जिल्ला मुगु र डोल्पा जिल्लाबाट बसाइ सरिआएका लामा र तामाङ्ग बौद्धमार्गीहरुको आफ्नै प्रकारको भेषभूषा र पहिरन रहेको छ । लामा र तामाङ्ग जातीमा लोग्ने मानिसहरुले लगाउने लुगालाई बखु र महिलाहरुले लगाउने जुगालाई भेर्मा भन्ने गरिन्छ ।

प्राकृतिक वनस्पति र जडिबुटी

प्राकृतिक सम्पदाको दृष्टिले अत्यन्त सम्पन्न मानिने यस जुम्ला जिल्ला भौगोलिक बनावट एवं जलवायूको विविधताले गर्दा यहाँ विभिन्न किसिमका वनस्पतिहरु पाईन्छन् । यहाँको उच्च लेकाली भूभाग १२ हजार फिट भन्दा माथि ज्यादा हिउँ पर्ने र तापक्रम अति कम हुने भएकोले अग्ला रुखहरु हुर्कन सक्दैनन् । यस भूभागमा भाडी र बुट्यानहरुका साथै घाँसे मैदान मात्र रहन्छ । यसका अतिरिक्त राम्रा र सुन्दर फुलहरुका साथै बहुमुल्य जडिबुटीहरु प्रशस्त पाईने गर्दछ । यहाँ पाईने जडिबुटीहरुमा पाँचऔंले, भुत्ले, जटामसी, कटुकी, पदमचाल, जीवनबुटी (यार्चागुम्बा) आदि मुख्य छन् । पतभर र कोणधारी वनले ढाकेको यस क्षेत्रमा सल्ला, धुपी, ठिंगो, गुराँस, भोजपत्र, ओखर र खर्सुका रुखहरु पाईन्छन् । यहाँको भौगोलिक क्षेत्र अनुसार विभिन्न किसिमका पशुपंछीहरु पाईन्छन् । यहाँ पाईने जङ्गली जनावरहरुमा कस्तुरी, भारल, घोरल, चितुवा, भालु, बंदेल र व्वांसो पर्दछन्। त्यस्तै चराचुरुङ्गीहरुमा डाँफे, कालिज, च्याखुरा, ढुकुर र परेवा आदि पाईन्छन् ।

हावापानी

अग्ला लेकहरुदेखि नदी किनारका होचा वेशीहरुसम्म रहेको यस जिल्लाको भौगोलिक विविधताले गर्दा यहाँ हावापानी सबै ठाउँमा एकै प्रकारको छैन। उच्च लेकाली भू-भागमा अति जाडो र ठण्डी हुन्छ भने मध्य पहाडी भागमा गर्मी मौसममा केही न्यानो र हिउँदमा बढी ठण्डी हुने गर्दछ। भौगोलिक वनावटको आधारमा यहाँ मुख्य तीन किसिमका ठण्डा, सुख्खा र शितोष्ण हावापानी पाइन्छ। सबभन्दा धेरै जाडो हुने महिनाहरु पौष, माघ हुन भने जेष्ठ, अषाढ सबभन्दा गर्मी हुने महिनाहरु हुन। अषाढ र श्रावणमा सबभन्दा बढि वर्षा हुन्छ भने मंसिर र पौष महिना प्राय सुख्खा हुने गर्दछ। जुम्ला जिल्लाको १२ महिनाको मौसमी विवरण यस प्रकार छः।

क्र.सं.	महिना	अधिकतम औषत तापक्रम(डि.से.)	न्यूनतम औषत तापक्रम(डि.से.)	वर्षा (मि.मि.)
१.	January	१४.८	-६.२	१००.३
२.	February	१३.३	-२	१२०.२
३.	March	२१.३	०.९	१३.३
४.	April	२२.३	४.१	२८.९
५.	May	२५.२	८.९	१८.४
६.	June	२४.८	१५.४	१९.०
७.	July	२४.९	१६.२	२१०.५
८.	August	२५.३	१५.५	१८४.५
९.	September	२५.८	१२.९	७२.७
१०.	October	२२.४	८	४४.७
११.	November	२०.५	-२.२	८.४
१२.	December	१६.८	-५.४	१.०

स्रोत : मध्य तथा सुदूरपश्चिमाञ्चल क्षेत्रिय हावापानी फिल्ड कार्यालय, जुम्ला

यातायात

देशको १४ अञ्चल मध्ये मोटर बाटोले नछोएको एक मात्र कर्णाली अञ्चलमा विगत २०४५/४६ सालदेखि सुर्खेत-जुम्ला (कर्णाली राजमार्ग २३२ कि.मि.) मोटरबाटोको निर्माण कार्य भैरहेकोमा २०६३/६४ मा ट्रयाक पुरा भएर हाल नेपालगंज-सुर्खेत-जुम्ला, जुम्ला-सुर्खेत-नेपालगंज गरी दैनिक रुपमा बस सेवा सञ्चालन भइरहेको छ। जुम्ला जिल्लाको १ नगरपालिका र २६ वटै गा.वि.स. मा कच्ची सडक पुगेको छ भने जुम्ला सदरमुकामदेखि जिल्लाको जुनसुकै गा.वि.स.मा १ दिन पैदलै पुग्न सकिने यस जिल्लाको भौगोलिक विशेषता रहेको छ।

क) पैदल मार्गहरु

पैदल मार्ग	सदरमुकाम पुग्न लाग्ने दिन	कोष दुरी
जुम्ला-सुर्खेत	६ दिन	६१ कोष
जुम्ला-दैलेख	४ दिन	४९ कोष
जुम्ला-कालिकोट	३ दिन	३६ कोष
जुम्ला-हुम्ला	६ दिन	७२ कोष
जुम्ला-जाजरकोट	५ दिन	५८ कोष
जुम्ला-डोल्पा	५ दिन	६० कोष
जुम्ला-मुगु	२ दिन	२० कोष
जुम्ला-महेन्द्र ताल (रारा)	२ दिन	३० कोष

ख) हवाई मार्गहरु

सेक्टर	एयरलाईन्स	उडान

काठमाडौं-जुम्ला-काठमाडौं नेपालगंज-जुम्ला -नेपालगंज	नेपाल वायु सेवा निगम	हप्ताको १ दिन काठमाडौं र हप्ताको २ दिन नेपालगंज हाल उडान नगरेको
काठमाडौं-नेपालगंज-जुम्ला / जुम्ला-नेपालगंज-काठमाडौं	यति /तारा एयरलाईन्स	यात्रुअनुसार
नेपालगंज-जुम्ला -नेपालगंज सुर्खेत-जुम्ला-सुर्खेत	तारा एयरलाईन्स	चार्टर उडान हप्तामा सहूलियत फ्लाइट १
नेपालगंज-जुम्ला -नेपालगंज सुर्खेत-जुम्ला-सुर्खेत	सीता एयरलाईन्स	चार्टर उडान हप्तामा सहूलियत फ्लाइट १
नेपालगंज-जुम्ला -नेपालगंज सुर्खेत-जुम्ला-सुर्खेत	मकालु एयरलाईन्स	चार्टर उडान
नेपालगंज-जुम्ला -नेपालगंज सुर्खेत-जुम्ला-सुर्खेत	गोमा एयरलाईन्स	चार्टर उडान
नेपालगंज-जुम्ला -नेपालगंज सुर्खेत-जुम्ला-सुर्खेत	एयर काष्टमण्डप	चार्टर उडान

जुम्ला जिल्लाको प्रशासनिक विभाजन

निर्वाचन क्षेत्र	इलाका नं.	इलाकामा पर्ने गा.वि.स.हरु
निर्वाचन क्षेत्र नं. १	१	चन्दननाथ नगरपालिका
	२	डिल्लीचौर, छुमचौर, पातारासी र गुठीचौर
	३	देपालगाउँ, गर्ज्याङ्गकोट
	४	लाम्रा, हाँकु, तातोपानी र ताम्ती
	५	रारालिही, घोडेमहादेव, मालिकाठाँटा र कूडारी
	६	महावैपाथरखोला, कालिकाखेतु र बड्की
	७	नराकोट, शनिगाउँ र धापा
	८	पाण्डवगुफा, विराट र कनकासुन्दरी
	९	मालिकाबोता, बुम्रमाडीचौर र पटमारा

जिल्लाको सदरमुकामदेखि विभिन्न गा.वि.स. तथा महत्वपूर्ण क्षेत्रसम्मको दुरी

१	जिल्ला सदरमुकाम वाट चन्दननाथ गा. वि. स. ० कोष	१९	जिल्ला सदरमुकाम वाट विराट गा. वि. स. १९ कोष
२	जिल्ला सदरमुकाम वाट तलिउम गा. वि. स. २ कोष	२०	जिल्ला सदरमुकाम वाट कनकासुन्दरी गा. वि. स. १८ कोष
३	जिल्ला सदरमुकाम वाट महत गा. वि. स. ०.५ कोष	२१	जिल्ला सदरमुकाम वाट मालिकाबोता गा. वि. स. १८ कोष
४	जिल्ला सदरमुकाम वाट लाम्रा गा. वि. स. ४ कोष	२२	जिल्ला सदरमुकाम वाट बुम्रमाडिचौर गा. वि. स. १७ कोष
५	जिल्ला सदरमुकाम वाट हाँकु गा. वि. स. ४ कोष	२३	जिल्ला सदरमुकाम वाट पटमारा गा. वि. स. ८ कोष

६	जिल्ला सदरमुकाम वाट तातोपानी गा. वि. स. ७ कोष	२४	जिल्ला सदरमुकाम वाट डिल्लीचौर गा. वि. स. १२ कोष
७	जिल्ला सदरमुकाम वाट ताम्ती गा. वि. स. १७ कोष	२५	जिल्ला सदरमुकाम वाट छुमचौर गा. वि. स. १४ कोष
८	जिल्ला सदरमुकाम वाट कुडारी गा. वि. स. १० कोष	२६	जिल्ला सदरमुकाम वाट पातरासी गा. वि. स. १६ कोष
९	जिल्ला सदरमुकाम वाट रारालिही गा. वि. स. १३ कोष	२७	जिल्ला सदरमुकाम वाट गुठीचौर गा. वि. स. १८ कोष
१०	जिल्ला सदरमुकाम वाट घोडेमहादेव गा. वि. स. १८ कोष	२८	जिल्ला सदरमुकाम वाट गर्ज्याकोट गा. वि. स. ६ कोष
११	जिल्ला सदर मुकाम वाट मालिकाठांटा गा. वि. स. १८ कोष	२९	जिल्ला सदरमुकाम वाट देपालगाउ गा. वि. स. ४ कोष
१२	जिल्ला सदरमुकामवाट महावैपातरखोला गा. वि. स. १६ कोष	३०	जिल्ला सदरमुकाम वाट कार्तिकस्वामी गा. वि. स. १.५ कोष
१३	जिल्ला सदरमुकाम वाट वड्की गा. वि. स. १२ कोष	३१	जिल्ला सदरमुकाम वाट कालिकोट जिल्ला ३६ कोष
१४	जिल्ला सदरमुकाम वाट कालिकाखेतु गा. वि. स. १६ कोष	३२	जिल्ला सदरमुकाम वाट मुगु जिल्ला जिल्ला ३० कोष
१५	जिल्ला सदरमुकाम वाट नराकोट गा. वि. स. १५ कोष	३३	जिल्ला सदरमुकाम वाट दैलेख जिल्ला ३६ कोष
१६	जिल्ला सदरमुकाम वाट शनिगाउं गा. वि. स. १४ कोष	३४	जिल्ला सदरमुकाम वाट सुर्खेत जिल्ला ६१ कोष
१७	जिल्ला सदरमुकाम वाट धापा गा. वि. स. १६ कोष	३५	जिल्ला सदरमुकाम वाट डोल्पा जिल्ला ४० कोष
१८	जिल्ला सदरमुकाम वाट पाण्डवगुफा गा. वि. स. २० कोष		

स्रोत : जि.वि.स., जुम्ला

जुम्ला जिल्लाको गा.वि.स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

कनकासुन्दरी गा. वि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) लुम २) जाडेलवाडा
२.	१) ओखरपाटा
३.	१) ओखरपाटा
४.	१) गौरी
५.	१) हाटसिंजा
६.	१) हाटसिंजा
७.	१) चौकी (धोविघाट) २) साउवाडा

८.	१) लेखपोर
९.	१)लेखपोर

कालिकाखेतु गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) सिम्तली
२.	१) जार्जी
३.	१) तलिकुडु २) छेपाढुंगा
४.	१) खेतु २) चिउडी
५.	१) लखनवाडा २) वुअ
६.	१) वुअ
७.	१) वुअ २) बाजागाडा
८.	१) बाजागाडा
९.	१) बाजागाडा

कुडारी गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) फयालवाडा २) कठायतवाडा ३) कुडारीबजार ४) सियालालुम्सेरा ५) थापागाँउ
२.	१) दानीवाडा २) सार्किवाडा ३) हितनवाडा ४) कठायतवाडा
३.	१) त्रिवेणी २) जोगीवाडा ३) दानीवाडा
४.	१) सापुल्ली
५.	१) सापुल्ली
६.	१) रावतवाडा २) नुवाकोट
७.	१) नुवाकोट
८.	१) खोलीगाउ २) चुलाकोट
९.	१) डुंग्री २) ढिम्कोट

गर्ज्याङ्कोट गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) दोजालगाड २) डोरीलाग्ना ३) डोसि ४) थानापाखा
२.	१) दोचारगाँउ २) पाटापाडा ३) उदावाडा ४)गररावाडा
३.	१) दामदासे २) दुन्योल ३) रावलठाँना ४) गइरावाडे

४.	१) प्याकुडेवाडा	२) उखाडी
५.	१) धौलपुरा	२) वाउलीगाँउ
६.	१) डाँगवाडा	२) सार्कीवाडा
७.	१) खल्लावाडा	२) थामीवाडा
८.	१) दशौदीवाडा	२) थामीवाडा
९.	१) विगारे	

गुठीचौर गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) चोत्रा
२.	१) गडीगाँउ
३.	१) गडीगाँउ
४.	१) मणी
५.	१) डिल्लीकोट
६.	१) कुडी
७.	१) गुठीगाँउ
८.	१) गुठीगाँउ
९.	१) मुडुँरी

घोडेमहादेव गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) सुडी
२.	१) सुडी
३.	१) रिपी
४.	१) घोडे
५.	१) घोडे
६.	१) पोखरी
७.	१) तुही
८.	१) तुही
९.	१) घोडेसिम

चन्दननाथ नगरपालिका अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) डुँडाखोच २) दानसाँगु ३) तलिचौर ४) एयरपोर्ट
२.	१) रानारावत २) ठिन्के ३) आर्चायवाडा ४) कुलालवाडा

	५) महतारावाडा ६)थ्यैतवाडा ७) सार्कीवाडा ८) भाडखोला
३.	१) धाईफाला २) भण्डारीवाडा ३) अनामनगर ४) खोलीकोट ५) दुनसेरा
४.	१) डाँडाकोट २) वुडथवाडा ३) सिमखाडा ४) बगड ५) चौरीखोला ६) चेरे ७)घुगुती
५.	१) स्कूललाइन भारतीवाडा २) भारतीवाडा ३) सिंगाचौर ४) मालाभिड
६.	१) जुगाँडखोला २) बजार ३) कार्कीवाडा ४) तलिवाडा ५)बजार ६)कार्कीवाडा ७) कालेखोली
७.	१) जुगाड २) विजयनगर ३) बसपार्क ४) छिना
८.	१) महतगाँउ २) माथि महतगाँउ
९.	१) मिचा
१०.	१) धरालवाडा २) कोटिला ३) जातिभिड
११.	१) रोकायावाडा २) ल्लोरावतवाडा ३) धरालवाडा ४) सियालवाडा
१२.	१) उमगाँउ २)वयालकाटीया ३) तलिउम
१३.	१) श्रीदुस्का
१४.	१) वारकोटेगाँउ २) पण्डितवाडा ३) खल्लागाँउ ४) सिलामगाँउ
१५	१) वोहोरागाँउ २) गैरागाँउ ३) पिपलगाँउ

छुमचौर गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) चौर
२.	१) चौरगाँउ
३.	१) चौरगाँउ
४.	१) लोठचौर २) छुम
५.	१) छुम
६.	१) छुम
७.	१) हुरीगाँउ
८.	१) हुरीगाँउ
९.	१) महरीगाँउ

डिल्लीचौर गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) माथिल्लोलोर्पा
२.	१) माथिल्लोलोर्पा
३.	१) तल्लोलोर्पा
४.	१) जप्न
५.	१) लाग्री
६.	१) तिर्खु २) डोलकाटी ३) ठुल्चौर ४) बैसेनी ५) डिल्लीचौर
७.	१) लुम
८.	१) लुम
९.	१) लुम २) भोटगाँउ

तातोपानी गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) राँका
२.	१) राँका
३.	१) बाइराँका
४.	१) बाबिरा
५.	१) सुन्दरीमडी २) डाँगीवाडा
६.	१) गोप्यडा २) जर्मी ३) तातोपानी
७.	१) लिताकोट २) दुनीसेरा ३) लाछु
८.	१) लिताकोट २) दुनीसेरा
९.	१) लिताकोट २) दुनीसेरा

ताम्ती गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) सर्मि
२.	१) सुर्कि
३.	१) नायकवाडा २) ताम्ती
४.	१) माथीवाडा २) ताम्ती
५.	१) वारागाउ
६.	१) मछलदेउ
७.	१) पारीवाडा २) बग्राले ३) थलाले ४) डुंग्री

८.	१) फुन्डुला २) गुमवाडा ३) टोप्ला
९.	१) इमिल्लछा २) देउली ३) बुढावाडा ४) मुछ्छाली

देपालगाँउ गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) धिताल
२.	१) देपालगाँउ
३.	१) देपालगाँउ
४.	१) देपालगाँउ
५.	१) देपालगाँउ
६.	१) फोइ
७.	१) फोइ
८.	१) कुम्डी (भारज्वाला)
९.	१) कुम्डी

धापा गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) प्याकुरेलवाडा
२.	१) जाच २) धापा
३.	१) जाच २) काटै
४.	१) धार्पिवाडा २) जाच
५.	१) डिग्रा
६.	१) घाडेगां
७.	१) विष्टवाडा
८.	१) रनुखाना
९.	१) अगस्थीवाडा २) थर्बिष्टवाडा ३) चुलेलगाउ

नराकोट गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) नराकोट
२.	१) नराकोट
३.	१) नराकोट २) छानीगाडा
४.	१) फार्सेवाडा २) नराकोट
५.	१) भुली २) गाडापानी ३) तल्लोवाँअ ४) पारीगाडापानीवाडा

६.	१) तल्लोगोठी
७.	१) माथीगोठी २) पिंगी
८.	१) बारे
९.	१) बारे

पटमारा गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) पटमारा
२.	१) पटमारा
३.	१) घोडासिन २) उर्थुचौतारा ३) भाङ्खला
४.	१) रिनी
५.	१) रिनी
६.	१) रिनी
७.	१) बाँता
८.	१) बाँता
९.	१) उर्थु

पाण्डपगुफा गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) रानीसैन
२.	१) प्यारुवाडा २) बैदारवाडा ३) भाउटेवाडा
३.	१) देयारपाटा
४.	१) रोकायावाडा
५.	१) रोकायावाडा
६.	१) संज्यालवाडा
७.	१) सार्किवाडा २) समलगाउ ३) कुलालावाडा
८.	१) भट्टवाडा २) भण्डारीवाडा
९.	१) पाण्डुसेरा

पातारासी गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) रवालडिक २) तल्फी
२.	१) तल्फी
३.	१) धूप
४.	१) पेरे

५.	१) पेरे
६.	१) लामपाटी २) पेरे
७.	१) स्यालागडी गाँउ
८.	१) स्यालागडी गाँउ
९.	१) स्यालागडी गाँउ

बड्की गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) डाडावाडा २) किलाहाल्ला ३) पानीमुल
२.	१) देवारगाउ २) खर्सेनी ३) नाउलीवाडा ४) मुखियावाडा
३.	१) मोफ्ला
४.	१) च्यामा २) मोफ्ला
५.	१) जोगीवाडा
६.	१) रिखीदेउ २) ओदी
७.	१) रिखीदेउ २) ओदी
८.	१) ओदी २) कोइरेली
९.	१) आचार्यलिही

बुम्राडीचौर गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) रिया
२.	१) रिया
३.	१) लेतेगाड २) नुउरीगाड ३) भिउनाउला
४.	१) बुम्रा
५.	१) नेटा
६.	१) सिप्टी
७.	१) डाब २) भूलभूले ३) चौथा ४) भाड
८.	१) मार्फन
९.	१) मार्फन

मालिकाठांटा गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती

१.	१) पूरु
२.	१) जुम्लाकोट
३.	१) जुम्लाकोट
४.	१) ढिपू
५.	१) मालापानी
६.	१) मालापानी
७.	१) रासा
८.	१) रासा
९.	१) तल्लोखोप्री २) माथिल्लोखोप्री

मालिकावोता गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) जिअँगाँउ
२.	१) नाउदुङ्गा
३.	१) भुलानी २) भिमीचौर ३) चुकेनी ४) भुलेवाडा ५) रुगापानी ६) पुनलखे
४.	१) वुढावाडा २) धामीवाडा
५.	१) वावनखाडा २) गोठीखोला
६.	१) बरेलवाडा
७.	१) तलिवाडा
८.	१) डालादुख २) भट्टेवाडा ३) लाहा
९.	१) थापावाडा

महावैपाथरखोला गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) जर्जाली २) मर्चि ३) देवदुस्की
२.	१) जर्जाली
३.	१) माभघर २) खलदुगां
४.	१) दलितकवाडा २) डाडावाडा
५.	१) डाडावाडा
६.	१) कुडु
७.	१) खलदुगां २) धाचुगाउ
८.	१) मर्चि २) चिउडी ३) वागबजार ४) लाम्पाटी
९.	१) चिउडी

रारालिही गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती

१.	१) रारा
२.	१) रारा
३.	१) रारा
४.	१) रारा २) सितानगर
५.	१) लिही
६.	१) लिही २) डुन्डेली
७.	१) लिही
८.	१) लिही २) डुन्डेली
९.	१) लर्मि

लाम्रा गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) श्रीनगर
२.	१) श्रीनगर
३.	१) श्रीनगर
४.	१) लाम्रा
५.	१) सार्कीवाडा २) ऐरेनी लाम्रा
६.	१) हियाँखोला (लुवारवाडा)
७.	१) बाजारावल २) जेठीवाडा ३) धौलापानी
८.	१) खड्कावाडा
९.	१) रावतवाडा

विराट गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) माथीबुडु
२.	१) गोठेलवाडा २) माभुबुड
३.	१) कडारवाडा २) सार्कीवाडा ३) दमाईकवाडा ४) पण्डीतवाडा ५) बारकोटेवाडा
४.	१) बडुवालवाडा
५.	१) जचोरीवाडा २) पछाईवाडा
६.	१) पछाईवाडा २) साडवाडा ३) रोकयवाडा ४) दानेओखर ५) गोठीजिउला
७.	१) लाहार्ज
८.	१) लुडकु
९.	१) लुडकु

शनिगाउँ गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) धिताललिही
२.	१) गोरा
३.	१) गोरा
४.	१) शनिगाउँ
५.	१) फुंग्र
६.	१) काडागाउँ
७.	१) रुगा
८.	१) जोडु
९.	१) भाडगाउँ

हाँकु गा. बि. स. अन्तर्गतका गाउ/टोल/बस्ती

वडा न.	गाउ/टोल/बस्ती
१.	१) गौतमवाँडा
२.	१) जैतपुर
३.	१) हाँकु
४.	१) हाँकु
५.	१) पाण्डेवाडा २) पर्थेनी
६.	१) गिडीखोला
७.	१) गिडीखोला
८.	१) चाखा २) जारगाँउ
९.	१) नियापानी

जनसंख्या विवरण

सि.नं.	विवरण	एकाई	नेपालको	जुम्लाको	
१.	जम्मा जनसंख्या	जना	२,६४,९४,५०४	१,०८,९२१	
२.	महिलाको जनसंख्या	जना	१,३६,४५,४६३	५४,०२३	
३.	पुरुषको जनसंख्या	जना	१,२८,४९,०४१	५४,८९८	
४.	लैङ्गिक अनुपात	जना	९४	१०२	
५.	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिद्वर	प्रतिशत	१.३५	१.९७	
६.	जनघनत्व	जना	१८०	४३	
७.	घरसंख्या	वटा	४७,६७,१९६	१८,३२८	
८.	परिवार संख्या	वटा	५४,२७,३०२	१९,३०३	
९.	औषत परिवार संख्या	जना	४.८८	५.६४	
१०.	जनसंख्या दोब्बर हुन लागने समय	वर्ष	५२	३५	
११.	अनुपस्थित जनसंख्या	जना	१९,२१,४९४	१,४६३	

	पुरुष महिला		१६,८४,०२९ २,३७,४००	१,१२२ ३४१	
१२.	अपाङ्गको जनसंख्या	जना	५,१३,३२१	३,२४८	
	पुरुष महिला		२,८०,०८६ २,३३,२३५	१,८५० १,३९८	
१३.	विदेशी नागरिक	जना	१,३८,९१०	३३	

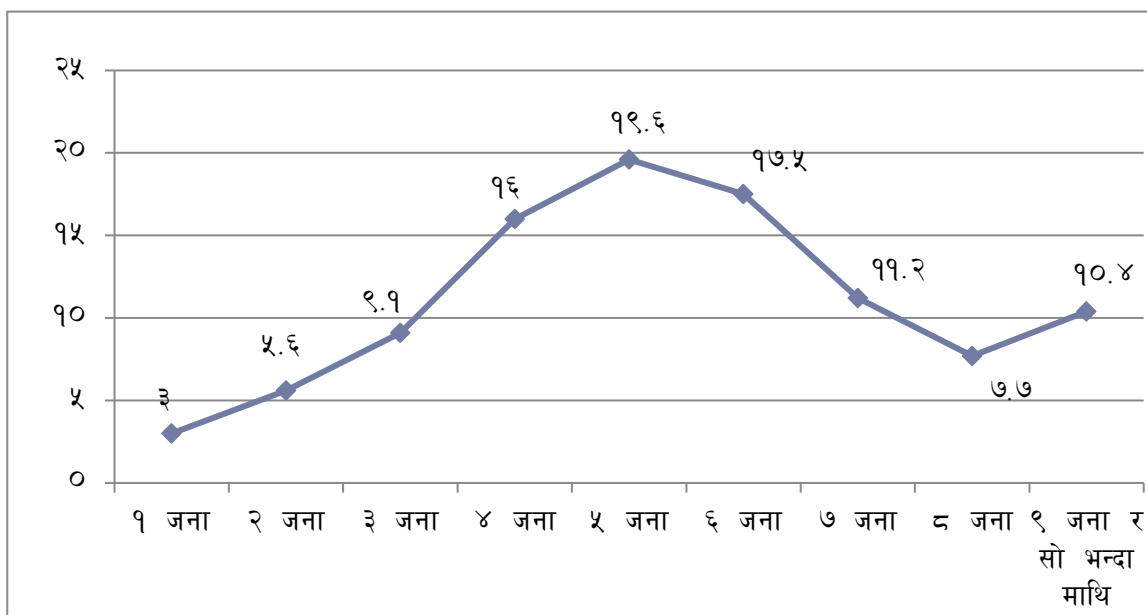
स्रोत : राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन २०६८

अन्य

क्र.सं.	विवरण	एकाइ	मान
			२०६८
१	Per capita Income	PPP\$	१००७ (HDI Report २०१४)
२	Per capita Income	\$	६२३ (HDI Report २०१४)
३	Per capita Income	Rs. at market Price	४५,०२२ (HDI Report २०१४)
४	Gross National Income		४,९०४ (HDI Report २०१४)
५	Labour Productivity	(in Rs.)	८९,५५२.७ (HDI Report २०१४)
६	औसत आयु (दुवै)	वर्ष	६३.१४ (HDI Report २०१४)
७	HDI (Arithmetic Mean)		०.४५९ (HDI Report २०१४)
८	HDI (Geometric Mean)		०.४०९ (HDI Report २०१४)
९	असुरक्षित खानेपानी प्रयोगकर्ता	प्रतिशत	१९.९६ (HDI Report २०१४)
१०	Mean year of Schooling	वर्ष	२.६२ (HDI Report २०१४)

परिवारको बनौट

जुम्ला जिल्लामा प्रति परिवार औषत ५.६४ जना सदस्य संख्या रहेको छ भने जम्मा परिवार संख्यामा ५ जना सदस्य संख्या भएको परिवार सबैभन्दा बढि देखिएको छ ।

घर वा आवासिय इकाइको स्वामित्व

घरको स्वामित्वअनुसार परिवार सङ्ख्या, २०६८

गणना वर्ष	जम्मा	घर वा आवासिय इकाइको स्वामित्व			
		आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
२०६८	१९,२९१	१८,३९४	६६४	८०	१५३
प्रतिशत	१००.००	९५.४	३.४	०.४	०.८

घर वा आवासिय इकाइको बनोट

गणना वर्ष	जम्मा	घर/आवासीय इकाइको बनोट					नखुलेको
		माटो जडित इटाढुंगा	सिमेन्ट जडित इटाढुंगा	ढलान पिल्लर सहितको	काठको पिल्लर	अन्य	
२०६८	१९,२९१	१९,०८९	२२	३	३२	४	१४१
प्रतिशत	१००	९९	०.१	०	०.२	०	०.७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को नतिजाले जिल्लाका कुल परिवार मध्ये अधिकांश परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ ।

गणना वर्ष	जम्मा	खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन							
		काठ दाउरा	मटितेल	एल पि ग्यास	गुईठा	गोबर ग्याँस	विजुली	अन्य	नखुलेको
२०६८	१९,२९१	१९,०१८	४	११३	१	९	२	१८	१२६
प्रतिशत	१००	९८.६	०	०.६	०	०	०	०.१	०.७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

क्षेत्र	जम्मा	इन्धनको प्रकार					
		बिजुली	मट्टितेल	गोबरग्यास	सोलार	अन्य	अनुत्तरित
जुम्ला	१९,२९१	५,६५६	६२	४	८,५४८	४,८९९	१२२
प्रतिशत	१००	२९.३२	०.३२	०.०२	४४.३१	२५.४०	०.६३

उमेर समुह अनुसार जिल्लाको जनसंख्या

उमेर समुह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
००-०४	१४,९६१	१३.७४	७,५२८	१३.७१	७,४३३	१३.७६
०५-०९	१५,७०३	१४.४२	७,८१२	१४.२३	७,८९१	१४.६१

उमेर समुह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
१०-१४	१४,४२५	१३.२४	७,२९९	१३.३०	७,१२६	१३.१९
१५-१९	११,४२३	१०.४९	५,५२१	१०.०६	५,९०२	१०.९३
२०-२४	१०,०२४	९.२०	४,८४७	८.८३	५,१७७	९.५८
२५-२९	८,२९२	७.६१	४,२५८	७.७६	४,०३४	७.४७
३०-३४	६,४१३	५.८९	३,१९९	५.८३	३,२१४	५.९५
३५-३९	६,१३०	५.६३	३,१३९	५.७२	२,९९१	५.५४
४०-४४	४,९२७	४.५२	२,५२१	४.५९	२,४०६	४.४५
४५-४९	४,३४७	३.९९	२,३१४	४.२२	२,०३३	३.७६
५०-५४	३,३८३	३.११	१,७९३	३.२७	१,५९०	२.९४
५५-५९	२,८७५	२.६४	१,५९२	२.९०	१,२८३	२.३७
६०-६४	३,१७६	२.९२	१,४९८	२.७३	१,६७८	३.११
६५-६९	१,५१३	१.३९	७८१	१.४२	७३२	१.३६
७०-७४	७१२	०.६५	४३८	०.८०	२७४	०.५१
७५-७९	३३६	०.३१	१९८	०.३६	१३८	०.२६
८०-८४	१८८	०.१७	१११	०.२०	७७	०.१४
८५-८९	५७	०.०५	३२	०.०६	२५	०.०५
९०-९४	१९	०.०२	९	०.०२	१०	०.०२
९५+	१७	०.०२	८	०.०१	९	०.०२
जम्मा	१,०८,९२१	१००	५४,८९८	१००	५४,०२३	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

जातजाति सम्बन्धी विवरण

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
कनकासुन्दरी			
जम्मा	२९८८	१४८०	१५०८
क्षेत्री	१९६४	९६६	९९८
ब्राम्हण/पहाडी	१००	५१	४९
कामी	४३१	२०२	२२९
दमाई/ढोली	१००	४६	५४
ठकुरी	२८८	१५२	१३६
सार्की	९०	५३	३७
घर्ती/भूजेल	१३	९	४
अन्य	२	१	१
कार्तिकस्वामी			
जम्मा	२१८६	१०७२	१११४
क्षेत्री	५२९	२४१	२८८

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
ब्राम्हण/पहाडी	६६६	३०३	३६३
कामी	४५	२६	१९
ठकुरी	३८१	१९४	१८७
सार्की	४५३	२४६	२०७
सन्यासी/दस्नामी	९१	४६	४५
अन्य	२१	१६	५
कालिकाखेतु			
जम्मा	२८१५	१३९७	१४१८
क्षेत्री	१०३५	५१४	५२१
ब्राम्हण/पहाडी	८४	३७	४७
कामी	१२७	६२	६५
ठकुरी	१४१५	७०५	७१०
सार्की	१४७	७३	७४
अन्य	७	६	१
कुडारी			
जम्मा	५०११	२५११	२५००
क्षेत्री	१९२४	९८९	९३५
ब्राम्हण/पहाडी	८४५	४१५	४३०
कामी	५९९	२९०	३०९
दमाई/ढोली	३२	१४	१८
ठकुरी	१०३०	५२३	५०७
सार्की	५४१	२५९	२८२
लोहार	३१	१५	१६
अन्य	९	६	३
गज्याङ्कोट			
जम्मा	४१४६	२०३९	२१०७
क्षेत्री	१५५०	७८५	७६५
ब्राम्हण/पहाडी	१६७१	७९६	८७५
तामाङ्ग	६६	३४	३२
कामी	३७६	१७४	२०२
दमाई/ढोली	९७	५४	४३
ठकुरी	१५	९	६

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
सार्की	३२६	१६३	१६३
सन्यासी/दस्नामी	३९	२०	१९
अन्य	६	४	२
गुठीचौर			
जम्मा	३३२६	१६६१	१६६५
क्षेत्री	३०८५	१५४१	१५४४
तामाङ्ग	६०	३०	३०
कामी	१२०	६२	५८
ठकुरी	३१	१४	१७
अन्य	३०	१४	१६
घोडेमहादेव			
जम्मा	२४२४	१२४७	११७७
क्षेत्री	२३०२	११७२	११३०
कामी	१०२	६०	४२
अन्य	२०	१५	५
चन्दननाथ			
जम्मा	८४९१	४१९२	४२९९
क्षेत्री	३४२६	१६८८	१७३८
ब्राम्हरा-पहाडी	१२९९	६७१	६२८
मगर	५६	३३	२३
थारु	२२	१५	७
तामाङ्ग	४३२	१९१	२४१
नेवार	१४९	७१	७८
मुसलमान	३६	२५	११
कामी	९६२	४८२	४८०
राई	२९	१४	१५
गुरुङ्ग	७९	३२	४७
दमाई/ढोली	३२४	१६५	१५९
ठकुरी	५१३	२४१	२७२
सार्की	९४९	४६५	४८४
सन्यासी/दस्नामी	१४२	६२	८०
भोटे	१६	६	१०

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
थकाली	२६	११	१५
अन्य	३१	२०	११
छुमचौर			
जम्मा	२६१५	१३१४	१३०१
क्षेत्री	२३६५	११९४	११७१
तामाङ्ग	२०२	९९	१०३
भोटे	३९	१७	२२
अन्य	९	४	५
डिल्लीचौर			
जम्मा	४७११	२३३८	२३७३
क्षेत्री	३९६६	१९५९	२००७
तामाङ्ग	९९	४४	५५
कामी	६२१	३२१	३००
अन्य	२५	१४	११
तलिउम			
जम्मा	४७४५	२३१९	२४२६
क्षेत्री	२५२८	१२५४	१२७४
ब्राम्हण/पहाडी	३५०	१६४	१८६
कामी	५२५	२५४	२७१
दमाई/ढोली	२३६	११५	१२१
ठकुरी	१६३	६७	९६
सार्की	५५३	२७१	२८२
सन्यासी/दस्नामी	२६६	१३५	१३१
घर्ती/भूजेल	११४	५४	६०
अन्य	१०	५	५
तातोपानी			
जम्मा	५०७९	२५११	२५६८
क्षेत्री	२७८०	१३६८	१४१२
ब्राम्हण/पहाडी	२०७	९३	११४
कामी	४३२	२२०	२१२
दमाई/ढोली	३२८	१६१	१६७
ठकुरी	२५६	१२६	१३०

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
सार्की	१०६७	५४१	५२६
अन्य	९	२	७
ताम्ती			
जम्मा	४४७८	२२९८	२१८०
क्षेत्री	३२६८	१६७६	१५९२
ठकुरी	११८४	६०५	५७९
अन्य	२६	१७	९
देपालगाँउ			
जम्मा	२३९८	११६७	१२३१
क्षेत्री	८६७	४२५	४४२
ब्राम्हण/पहाडी	७९९	३७६	४२३
कामी	६०	३२	२८
दमाई/ढोली	१२७	६१	६६
ठकुरी	४०	१५	२५
सार्की	४१५	२१०	२०५
सन्यासी/दस्नामी	७५	३८	३७
अन्य	१५	१०	५
धापा			
जम्मा	३७४६	१८७७	१८६९
क्षेत्री	९५६	४८२	४७४
ब्राम्हण/पहाडी	१४९१	७४२	७४९
कामी	४५९	२३८	२२१
दमाई/ढोली	२६८	११८	१५०
ठकुरी	१६७	८२	८५
सार्की	१६७	८२	८५
लोहार	२२९	१२९	१००
अन्य	९	४	५
नराकोट			
जम्मा	३५१८	१७४९	१७६९
क्षेत्री	२३३२	११६०	११७२
ब्राम्हण/पहाडी	४६५	२२४	२४१
कामी	११७	६५	५२

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
दमाई/ढोली	१२	६	६
ठकुरी	२३०	१०८	१२२
सार्की	३५७	१८३	१७४
अन्य	५	३	२
पटमारा			
जम्मा	३४५४	१७४३	१७११
क्षेत्री	३४२०	१७२४	१६९६
कामी	१३	८	५
सन्यासी/दस्नामी	१३	८	५
अन्य	८	३	५
पाण्डवगुफा			
जम्मा	३८१९	१८८४	१९३५
क्षेत्री	१७७२	८७९	८९३
ब्राम्हण/पहाडी	९६८	४७४	४९४
मुसलमान	४९	२४	२५
कामी	४३१	२०७	२२४
दमाई/ढोली	२४५	१२१	१२४
ठकुरी	६९	३५	३४
सार्की	२८४	१४४	१४०
अन्य	१	०	१
पातारासी			
जम्मा	३७९१	१८९३	१८९८
क्षेत्री	२९०५	१४५४	१४५१
तामाङ्ग	२०८	९५	११३
कामी	९६	४१	५५
सार्की	१८३	९३	९०
लोहार	३७५	१९५	१८०
अन्य	२४	१५	९
बडकी			
जम्मा	४७४०	२३३२	२४०८
क्षेत्री	२५५३	१२५५	१२९८
ब्राम्हण/पहाडी	१५८	७७	८१

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
कामी	३०७	१५६	१५१
दमाई/ढोली	७०	३३	३७
ठकुरी	७९४	३८७	४०७
सार्की	४१५	२१०	२०५
सन्यासी/दस्नामी	४२४	२०३	२२१
अन्य	४	३	१
तराई अन्य	१५	८	७
बुधमाडीचौर			
जम्मा	११७७	६०६	५७१
क्षेत्री	११६०	५९७	५६३
अन्य	१७	९	८
महत			
जम्मा	३६२५	१७८६	१८३९
क्षेत्री	२४६४	११८१	१२८३
ब्राम्हण/पहाडी	९४	५९	३५
तामाङ्ग	१२५	५४	७१
मुसलमान	२४	१८	६
कामी	२९५	१४३	१५२
ठकुरी	१८७	११४	७३
सार्की	२५६	१३०	१२६
सन्यासी/दस्नामी	६८	२६	४२
हलुवाई	१४	९	५
जीरेल	२८	११	१७
बादी	१५	५	१०
अन्य	५५	३६	१९
मालिकाठांटा			
जम्मा	३४९१	१७७३	१७१८
क्षेत्री	३१७२	१५९६	१५७६
कामी	५०	२५	२५
सार्की	२४८	१३७	१११
अन्य	२१	१५	६
मालिकावोता			

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा	१६९१	८५६	८३५
क्षेत्री	१६५१	८३९	८१२
अन्य	३	२	१
दलीत अन्य	३७	१५	२२
महावैपाथरखोला			
जम्मा	२९९८	१४९४	१५०४
क्षेत्री	१९१६	९६१	९५५
ब्राम्हण/पहाडी	१८२	९१	९१
कामी	३४७	१६९	१७८
दमाई/ढोली	१७१	८४	८७
ठकुरी	३६६	१७७	१८९
राजधोव	११	७	४
अन्य	५	५	०
रारालिही			
जम्मा	२६८१	१३३५	१३४६
क्षेत्री	२०१४	१००५	१००९
कामी	१२	६	६
दमाई/ढोली	३२३	१५१	१७२
सार्की	२९९	१५५	१४४
अन्य	३३	१८	१५
लाम्रा			
जम्मा	२८५५	१४३५	१४२०
क्षेत्री	११९५	६२०	५७५
ब्राम्हण/पहाडी	७१४	३४५	३६९
कामी	३१९	१४५	१७४
दमाई/ढोली	५४	३०	२४
सार्की	५००	२६१	२३९
सन्यासी/दस्नामी	७०	३१	३९
अन्य	३	३	०
विराट			
जम्मा	३५४१	१७६४	१७७७
क्षेत्री	१८२३	९२८	८९५

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
ब्राम्हण/पहाडी	६०३	२८९	३१४
कामी	१०३	५३	५०
दमाई/ढोली	२६	१५	११
ठकुरी	२४१	११३	१२८
सार्की	३३२	१६९	१६३
घर्ती/भूजेल	४९	२२	२७
लोहार	३५९	१७१	१८८
अन्य	५	४	१
शनिगाउँ			
जम्मा	४७२९	२४२०	२३०९
क्षेत्री	३५२६	१७९५	१७३१
ब्राम्हण/पहाडी	२५३	१२९	१२४
कामी	७०	३३	३७
दमाई/ढोली	२९७	१४६	१५१
ठकुरी	५०६	२८१	२२५
सार्की	७६	३५	४१
अन्य	१	१	०
हाँकु			
जम्मा	२२२६	११०३	११२३
क्षेत्री	४७५	२२५	२५०
ब्राम्हण/पहाडी	७८७	३७२	४१५
कामी	९०७	४७४	४३३
ठकुरी	४०	२३	१७
अन्य	१७	९	८
संस्थागत			
जम्मा	१४२६	१३०२	१२४
क्षेत्री	६८६	६२३	६३
ब्राम्हण/पहाडी	१४७	१३३	१४
मगर	११८	११०	८
थारु	६५	६५	०
तामाङ्ग	१५	१०	५
नेवार	२६	२५	१

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
कामी	९१	८३	८
गुरुङ्ग	१९	१९	०
दमाई/ढोली	२४	२२	२
ठकुरी	१५२	१३२	२०
सार्की	१४	१४	०
सन्यासी/दस्नामी	२४	२४	०
अन्य	४५	४२	३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

मातृभाषा

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
कनकासुन्दरी			
सबै	२,९८८	१,४८०	१,५०८
नेपाली	२,९८६	१,४७९	१,५०७
अन्य	२	१	१
कार्तिकस्वामी			
सबै	२,१८६	१,०७२	१,११४
नेपाली	२,१८६	१,०७२	१,११४
कालिकाखेतु			
सबै	२,८१५	१,३९७	१,४१८
नेपाली	२,८०४	१,३९०	१,४१४
अन्य	११	७	४
कुडारी			
सबै	५,०११	२,५११	२,५००
नेपाली	५,०१०	२,५१०	२,५००
अन्य	१	१	०
गर्ज्याङ्कोट			
सबै	४,१४६	२,०३९	२,१०७
नेपाली	४,०८०	२,००५	२,०७५
शेर्पा	६४	३३	३१
अन्य	२	१	१
गुठीचौर			
सबै	३,३२६	१,६६१	१,६६५

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाली	३,२८२	१,६३९	१,६४३
थकाली	१९	१०	९
अन्य	२५	१२	१३
घोडेमहादेव			
सबै	२,४२४	१,२४७	१,१७७
नेपाली	२,४११	१,२३४	१,१७७
अन्य	१३	१३	०
चन्दननाथ			
सबै	८,४९१	४,१९२	४,२९९
नेपाली	७,९६२	३,९३९	४,०२३
थारु	१५	१०	५
तामाङ्ग	४००	१७५	२२५
बान्तवा	२४	११	१३
हिन्दी	२१	१२	९
अन्य	६९	४५	२४
छुमचौर			
सबै	२,६१५	१,३१४	१,३०१
नेपाली	२,५७२	१,२९५	१,२७७
शोर्पा	३९	१७	२२
अन्य	४	२	२
डिल्लीचौर			
सबै	४,७११	२,३३८	२,३७३
नेपाली	४,६०८	२,२९२	२,३१६
तामाङ्ग	७२	३२	४०
शोर्पा	२१	१०	११
अन्य	१०	४	६
तलिउम			
सबै	४,७४५	२,३१९	२,४२६
नेपाली	४,७४४	२,३१९	२,४२५
अन्य	१	०	१
तातोपानी			
सबै	५,०७९	२,५११	२,५६८

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाली	५,०७८	२,५१०	२,५६८
अन्य	१	१	०
ताम्ली			
सबै	४,४७८	२,२९८	२,१८०
नेपाली	४,४७४	२,२९६	२,१७८
अन्य	४	२	२
देपालगाँउ			
सबै	२,३९८	१,१६७	१,२३१
नेपाली	२,३८३	१,१५७	१,२२६
अन्य	१५	१०	५
धापा			
सबै	३,७४६	१,८७७	१,८६९
नेपाली	३,७४१	१,८७५	१,८६६
अन्य	५	२	३
नराकोट			
सबै	३,५१८	१,७४९	१,७६९
नेपाली	३,५१८	१,७४९	१,७६९
पटमारा			
सबै	३,४५४	१,७४३	१,७११
नेपाली	३,४४८	१,७३८	१,७१०
अन्य	६	५	१
पाण्डवगुफा			
सबै	३,८१९	१,८८४	१,९३५
नेपाली	३,८१८	१,८८३	१,९३५
अन्य	१	१	०
पातारासी			
सबै	३,७९१	१,८९३	१,८९८
नेपाली	३,५००	१,७५९	१,७४१
तामाङ्ग	१४६	६६	८०
शेर्पा	६२	२९	३३
अन्य	८	८	०
नखुलेको	७५	३१	४४

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
बड्की			
सबै	४,७४०	२,३३२	२,४०८
नेपाली	४,७३६	२,३२९	२,४०७
अन्य	४	३	१
बुम्रमाडीचौर			
सबै	१,१७७	६०६	५७१
नेपाली	१,१७७	६०६	५७१
महत			
सबै	३,६२५	१,७८६	१,८३९
नेपाली	३,४८८	१,७२२	१,७६६
तामाङ्ग	१७	७	१०
शेर्पा	९९	४३	५६
अन्य	२१	१४	७
मालिकाठांटा			
सबै	३,४९१	१,७७३	१,७१८
नेपाली	३,४७७	१,७६१	१,७१६
मैथली	११	९	२
अन्य	३	३	०
मालिकावोता			
सबै	१,६९१	८५६	८३५
नेपाली	१,६८८	८५३	८३५
अन्य	३	३	०
महावैपाथरखोला			
सबै	२,९९८	१,४९४	१,५०४
नेपाली	२,९९३	१,४८९	१,५०४
अन्य	५	५	०
रारालिही			
सबै	२,६८१	१,३३५	१,३४६
नेपाली	२,६७८	१,३३३	१,३४५
अन्य	३	२	१
लाम्रा			
सबै	२,८५५	१,४३५	१,४२०

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाली	२,८५३	१,४३३	१,४२०
अन्य	२	२	०
विराट			
सबै	३,५४१	१,७६४	१,७७७
नेपाली	३,५३५	१,७५८	१,७७७
अन्य	६	६	०
शनिगाउँ			
सबै	४,७२९	२,४२०	२,३०९
नेपाली	४,७२८	२,४१९	२,३०९
अन्य	१	१	०
हाँक्			
सबै	२,२२६	१,१०३	१,१२३
नेपाली	२,२२६	१,१०३	१,१२३
संस्थागत			
सबै	१,४२६	१,३०२	१२४
नेपाली	१,२६६	१,१५२	११४
मैथली	११	११	०
थारु	६०	६०	०
मगर	२४	२०	४
खस	१२	१२	०
डोटेली	११	११	०
अन्य	४२	३६	६

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार देशभित्र विभिन्न १० वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरु रहेको देखाएको छ र जुम्ला जिल्लामा जम्मा ६ वटा धर्म मान्ने मात्र देखिएको छ ।

क्र.स.	धर्म	२०५८	%	२०६८	%
१.	हिन्दु	६७,७७३	९७.९०	१,०६,६१८	९७.९
२.	बौद्ध	१,३०३	१.८८	१,३४४	१.२
३.	क्रियश्चियन	१११	०.१६	७१४	०.७
४.	इस्लाम	२८	०.०४	१११	०.१
५.	प्रकृति	-	-	१	०
६.	वहई	४	-	१	०

क्र.स.	धर्म	२०५८	%	२०६८	%
७.	अन्य	७	०.०२	१३२	०.१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन २०६८

अपाङ्ग सम्बन्धी विवरण

देशको कुल जनसंख्याको १.९४ प्रतिशत हिस्सामा कुनै एक वा बढि प्रकारको अपाङ्गता रहेको देखिएको छ । जुम्ला जिल्लाको कुल जनसंख्यामा करिब ९७ प्रतिशत अपाङ्गता नभएका छन र बाँकी करिब ३ प्रतिशत कुनै एक वा बढि प्रकारको अपाङ्गता रहेको देखिएको छ ।

अपाङ्गताको प्रकार	पुरुष	महिला	जम्मा	
	संख्या	संख्या	संख्या	%
शारीरिक अपाङ्गता	६१८	४२५	१०४३	३२.१
दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता	३१४	२७९	५९३	१८.३
सुनाईसम्बन्धी अपाङ्गता	४९४	३७३	८६७	२६.७
श्रवणसम्बन्धी अपाङ्गता	३२	१९	५१	१.६
स्वर/वोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता	२२२	१५३	३७५	११.५
मानसिक अपाङ्गता	५४	५७	१११	३.४
बौद्धिक अपाङ्गता	२८	१६	४४	१.४
बहुअपाङ्गता	८८	७६	१६४	५.०
जम्मा	१८५०	१३९८	३२४८	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

बैवाहिक स्थिति	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत	दुवै	प्रतिशत
विवाह नभएका	१४,०७७	३५.५९	११,३९०	२९.४३	२५,४६७	३२.५४
एक विवाह	२०,६४३	५२.१८	२२,१९३	५७.३५	४२,८३६	५४.७४
बहुविवाह	७४२	१.८८	२५८	०.६७	१,०००	१.२८
पुनर्विवाह	२,९२१	७.३८	२,५१२	६.४९	५,४३३	६.९४
विधुर/विधवा	१,०४६	२.६४	२,२२६	५.७५	३,२७२	४.१८
पारपाचुके	९८	०.२५	५७	०.१५	१५५	०.२०
छुट्टिएको	३१	०.०८	६३	०.१६	९४	०.१२
जम्मा जनसंख्या	३९,५५८	१००	३८,६९९	१००	७८,२५७	१००

जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या

जन्मस्थान	दुवै	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
स्वदेश	१,०६,९९६	९९.५४	५३,३६३	९९.५७	५३,६३३	९९.५१
उही जिल्ला	१,०३,६४३	९६.४२	५२,३४१	९७.६६	५१,३०३	९५.१८
अर्को जिल्ला	३,३५३	३.१२	१,०२२	१.९१	२,३३०	४.३२
विदेश	१३६	०.१३	६५	०.१२	७१	०.१३
नखुलेको	३६३	०.३४	१६८	०.३१	१९५	०.३६

जन्मस्थान	दुवै	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
जम्मा	१,०७,४९५	१००	५३,५९६	१००	५३,८९९	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

स्वदेशमा जन्मेको व्यक्ति हाल बसेको जिल्लामा बसाइ सरी आउनुको मुख्य कारण अनुसार जनसंख्या

बसाई सनुको कारण	कृषि	व्यापार/व्यावसाय	नोकर	अध्ययन	विवाह	आश्रित	द्वन्द	अन्य	उल्लेख नभएको	जम्मा
दुवै	२४९	११०	४१४	१७५	१२६९	५२७	७२	९७	४४०	३३५३
प्रतिशत	७.४३	३.२८	१२.३५	५.२२	३७.८५	१५.७२	२.१५	२.८९	१३.१२	१००
पुरुष	१२१	१०२	३७३	८०	२४	१७८	८	५६	८०	१०२२
प्रतिशत	११.८४	९.९८	३६.५०	७.८३	२.३५	१७.४२	०.७८	५.४८	७.८३	१००
महिला	१२८	८	४१	९४	१२४५	३५०	६४	४१	३६०	२३३०
प्रतिशत	५.४९	०.३४	१.७६	४.०३	५३.४३	१५.०२	२.७५	१.७६	१५.४५	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

उमेर अनुसार पहिलो पटक विवाह भएको जनसंख्या

उमेर समूह	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत	दुवै	प्रतिशत
दश वर्षमूनी	४६	०.१८	२२३	०.८२	२६९	०.५१
१०-१४ वर्ष	१,१८०	४.६३	४,३८३	१६.०५	५,५६३	१०.५४
१५-१९ वर्ष	१२,६४९	४९.६४	१७,९४२	६५.७०	३०,५९१	५७.९५
२०-२४ वर्ष	८,५७६	३३.६६	४,०४६	१४.८२	१२,६२२	२३.९१
२५-२९ वर्ष	२,३८७	९.३७	५५५	२.०३	२,९४२	५.५७
३०-३४ वर्ष	४७४	१.८६	११४	०.४२	५८८	१.११
३५-३९ वर्ष	१०८	०.४२	२३	०.०८	१३१	०.२५
४०-४४ वर्ष	३५	०.१४	१५	०.०५	५०	०.०९
४५-४९ वर्ष	१५	०.०६	८	०.०३	२३	०.०४
५० वर्ष माथि	११	०.०४	०	०.००	११	०.०२
सबै उमेरका	२५,४८१	१००	२७,३०९	१००	५२,७९०	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

१५-४९ वर्षका बच्चा जन्माएका आधारमा विवाहित महिला

विवरण	जम्मा	आमाहरुको उमेर						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
बच्चा नभएका	३,०४६	१,५५९	९९९	२०१	११३	११६	४२	९६
१ बच्चा भएका	३,०६७	६५९	१,५४५	४३४	१२१	९४	११०	१०४
२ बच्चा भएका	३,९१९	१२५	१,३८३	१,२३७	५१६	३७६	१८७	९६
३ बच्चा भएका	३,८६८	२५	४८०	१,१६५	९१८	४९९	३८२	३९९

विवरण	जम्मा	आमाहरुको उमेर						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
४ बच्चा भएका	२,७६१	०	८९	४७४	७२५	६९४	४७५	३०३
५ बच्चा भएका	१,७९९	०	२४	२४९	४३५	५५०	३६५	१७६
६ बच्चा भएका	१,०३७	०	०	५६	१७७	२८२	३०५	२१६
७ बच्चा भएका	६३५	०	०	२४	५६	१६६	२१२	१७६
८ बच्चा भएका	४४०	०	०	१६	४०	७२	१२७	१८४
९ वा सो भन्दा बढी	४४८	०	०	०	०	७२	१३६	२४०
नखुलेको	४५०	०	१८७	८८	७३	३६	३४	३२
जम्मा विवाहित महिला	२१,४६९	२,३६८	४,६२८	३,९४५	३,१७४	२,९५८	२,३७६	२,०२०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

१५-४९ वर्षका विवाहित महिलाले गणनाको दिनसम्म जन्माएका बालबच्चा

महिलाको उमेर समूह	विवाहित महिला	हालसम्म जन्मेका					
		जम्मा बच्चा	प्रतिशत	छोरा	प्रतिशत	छोरी	प्रतिशत
१५ - १९	२,३६८	९८४	१.६१	४५९	१.४३	५२५	१.८१
२० - २४	४,६२८	६,२३०	१०.१९	३,२२९	१०.०४	३,००१	१०.३४
२५ - २९	३,९४५	१०,१८०	१६.६४	५,२१४	१६.२२	४,९६५	१७.११
३० - ३४	३,१७४	१०,७६३	१७.६०	५,४९४	१७.०९	५,२६९	१८.१६
३५ - ३९	२,९५८	१२,००६	१९.६३	६,२२७	१९.३७	५,७७९	१९.९२
४० - ४४	२,३७६	११,०७४	१८.१०	६,०७६	१८.९०	४,९९८	१७.२२
४५ - ४९	२,०२०	९,९३२	१६.२४	५,४५३	१६.९६	४,४७९	१५.४४
जम्मा	२१,४६९	६१,१६८	१००.००	३२,१५२	१००.००	२९,०१६	१००.००

१५-४९ वर्षका विगत १२ महिनामा बच्चा जन्माए अनुसार विवाहित महिला

महिलाको उमेर समूह	विवाहित महिला	बच्चा नभएका	१ बच्चा भएका	२ बच्चा भएका	३ वा सो भन्दा बढी बच्चा भएका	नखुलेको
१५ - १९	२,३६८	१७,६८८	२,३०९	८	०	१,४६३
२० - २४	४,६२८	२,०२६	३३४	८	०	०
२५ - २९	३,९४५	३,४२४	८५४	०	०	३५०
३० - ३४	३,१७४	२,९७३	६६७	०	०	३०५
३५ - ३९	२,९५८	२,६७५	२३४	०	०	२६६
४० - ४४	२,३७६	२,६२५	१३७	०	०	१९५
४५ - ४९	२,०२०	२,११३	६८	०	०	१९५
जम्मा	२१,४६९	१,८५२	१६	०	०	१५२

१५-४९ वर्षका विवाहित महिलाले वितेको १२ महिनामा जन्माएका बालबच्चा

महिलाको उमेर समूह	विवाहित महिला	विगत १२ महिना (गणनाको दिनअघिसम्म) मा जन्मेका			
		जम्मा बच्चा	छोरा	छोरी	उल्लेख नभएको
१५ - १९	२,३६८	३५०	१६७	१३३	५०
२० - २४	४,६२८	८५४	३९०	३८२	८१
२५ - २९	३,९४५	६६७	३०५	३१३	४८
३० - ३४	३,१७४	२३४	१३७	६४	३२
३५ - ३९	२,९५८	१३७	८०	५१	७
४० - ४४	२,३७६	६८	४२	८	१७
४५ - ४९	२,०२०	१६	८	८	०
जम्मा	२१,४६९	२,३२६	१,१२९	९६१	२३६

१० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेरका व्यक्तिले विगत १२ महिनामा गरेको क्रियाकलाप आर्थिक तथा गैर आर्थिक

क्रियाकलाप	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
कृषि/आफ्नै खेतिपाती	४२,९१९	५५.८५	१८,९१७	४९.४४	२४,००२	६२.२१
तलव/ज्याला	११,३५६	१४.७८	८,९१६	२३.३०	२,४४०	६.३२
आफ्नै गैरकृषि व्यावसाय	१२,८६३	१६.७४	७,३४५	१९.२०	५,५१८	१४.३०
विस्तारित आर्थिक काम	१३,७५६	१७.९०	६,१०८	१५.९६	७,६४८	१९.८२
कामको खोजी	३,३४४	४.३५	२,७०१	७.०६	६४३	१.६७
घरधन्दा	३१,७८६	४१.३६	१०,१८२	२६.६१	२१,६०४	५५.९९
अध्ययन	२३,४६१	३०.५३	१३,३६२	३४.९२	१०,०९९	२६.१७
कुनै काम नगरेको	११,५०६	१४.९७	६,०८५	१५.९०	५,४२१	१४.०५
उल्लेख नभएको	५४५	०.७१	२७५	०.७२	२७०	०.७०
जम्मा	७६,८४७	१००.००	३८,२६२	१००.००	३८,५८५	१००.००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

अक्सर आर्थिकरूपमा सक्रिय जनसंख्या तथा निस्क्रिय १० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेरका

उमेर समूह	१० वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या			आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या			आर्थिक रूपले निस्क्रिय जनसंख्या			उल्लेख नभएको		
	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशतमा			प्रतिशतमा			प्रतिशतमा		
				जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
१० - १४	१४,३६१	७,२५२	७,१०९	१.५७	०.९३	२.१७	४६.२५	४६.०४	४६.४८	४४.७७	५२.००	३७.४१
१५ - १९	११,३१७	५,४७५	५,८४२	७.६३	४.२६	१०.८०	२६.३९	२९.७४	२२.७८	१३.५८	१४.९१	१२.२२
२० - २४	९,६२१	४,४७१	५,१५०	१५.२०	१२.४२	१७.८१	८.२९	१०.७१	५.६८	४.४०	२.९१	५.९३
२५ - २९	७,७९५	३,७६७	४,०२८	१४.९२	१४.४४	१५.३७	२.४२	२.८६	१.९६	४.५९	६.१८	२.९६
३० - ३४	६,२२४	३,०११	३,२१३	१२.४५	१२.५५	१२.३६	१.०३	०.८१	१.२७	४.४०	०.००	८.८९
३५ - ३९	६,०५३	३,०६३	२,९९०	१२.२८	१३.०५	११.५५	०.६६	०.३०	१.०४	८.०७	५.४५	१०.७४
४० - ४४	४,८७९	२,४७४	२,४०५	९.६५	१०.३७	८.९६	१.०१	०.४७	१.५९	२.९४	५.८२	०.००
४५ - ४९	४,३२७	२,२९५	२,०३२	८.५४	९.८०	७.३६	०.९१	०.२१	१.६६	२.९४	२.९१	२.९६
५० - ५४	३,३८०	१,७९०	१,५९०	६.१८	७.३५	५.०७	१.५४	०.६६	२.४८	१.४७	०.००	२.९६
५५ - ५९	२,८७३	१,५९०	१,२८३	५.११	६.२९	४.००	१.४९	०.८९	२.१५	३.३०	३.२७	३.३३

उमेर समूह	१० वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या			आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या			आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या			उल्लेख नभएको		
	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशतमा			प्रतिशतमा			प्रतिशतमा		
				जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
६० - ६४	३,१७६	१,४९८	१,६७८	३.९८	४.९२	३.०९	४.३४	२.३८	६.४४	६.४२	२.९१	१०.००
६५ - ६९	१,५१३	७८१	७३२	१.८१	२.४३	१.२२	२.२७	१.४८	३.१२	०.००	०.००	०.००
७० - ७४	७१२	४३८	२७४	०.४७	०.८१	०.१६	१.६८	१.६८	१.६९	०.००	०.००	०.००
७५+	६१६	३५७	२५९	०.२२	०.३६	०.०९	१.७२	१.७७	१.६५	३.१२	३.६४	२.५९
जम्मा	७६,८४७	३८,२६२	३८,५८५	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

अक्सर आर्थिक रूपमा सक्रिय नहुनुको प्रमुख कारण अनुसार जनसंख्या १० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेरका

सक्रिय नहुनुको कारण	१० वर्ष वा माथिल्लो उमेरको जनसङ्ख्या					
	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
अध्ययन	२३,१०२	७९.९०	१३,१२५	८७.६५	९,९७७	७९.५८
घरधन्दा	२,७८१	९.६२	४४१	२.९४	२,३४०	१६.७९
वृद्धावस्था	१,७९९	६.२२	७४३	४.९६	१,०५६	७.५८
पेन्सन/आयस्ता	११३	०.३९	९६	०.६४	१६	०.११
अपाङ्गता	३१३	१.०८	१६८	१.१२	१४५	१.०४
जीर्ण रोगी	४००	१.३८	१४२	०.९५	२५८	१.८५
अन्य	१७३	०.६०	१२४	०.८३	४९	०.३५
उल्लेख नभएको	२३४	०.८१	१३७	०.९१	९७	०.७०
सबै कारण	२८,९१४	१००.००	१४,९७५	१००.००	१३,९३८	१००.००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

आर्थिक रूपले सक्रिय र निष्क्रिय जनसंख्या

भौगोलिक क्षेत्र	१० वा सो भन्दा माथिको कुल जनसंख्या	अक्सर सक्रिय				अक्सर निष्क्रिय		आर्थिक रूपले निष्क्रिय		उल्लेख नभएको	
		रोजगार		बेरोजगार		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला						
जुम्ला	७६,८४७	२२,८३१	२४,३७०	१८१	१६	१,७५२	१,४४३	१३,२२३	१२,४९५	२७५	२७०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

मुख्य पेशाअनुसार जनसंख्या १० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेरका

मुख्य पेशा	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
सशस्त्र सैनिक	२६	०.०६	२६	०.११	०	०.००
व्यवस्थापक	३५२	०.७५	२३४	१.०२	११९	०.४९

मुख्य पेशा	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
पेशाविद्	१,५०१	३.१८	१,१६१	५.०८	३४०	१.४०
प्राविधिक र सहायक पेशाविद्	६४३	१.३६	४४४	१.९४	१९९	०.८२
कार्यालय सहायक	६७०	१.४२	६२८	२.७५	४१	०.१७
सेवा र बिक्री कामदार	१,७९७	३.८०	१,४२०	६.२१	३७६	१.५४
कृषि, वन र माछापालन सम्बन्धी कामदार	३८,६०३	८१.७२	१५,९३४	६९.६७	२२,६६९	९३.०२
औजार र सम्बन्धित सामानका बिक्री कामदार	२,३७९	५.०४	२,२००	९.६२	१७९	०.७३
यन्त्र र मेशिन सञ्चालक तथा एसेम्ब्लर्स	१४८	०.३१	१४१	०.६२	७	०.०३
प्राथमिक पेशाकर्मी	९५०	२.०१	५६१	२.४५	३९०	१.६०
उल्लेख नभएको	१७२	०.३६	१२३	०.५४	४९	०.२०
जम्मा	४७,२४१	१००	२२,८७२	१००	२४,३६९	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

क्षेत्र अनुसार अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या १० वर्ष वा सो भन्दा माथि

क्षेत्र	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
कृषि, वन र माछा	३८,९८६	८२.५३	१६,१६०	७०.६५	२२,८२६	९३.६६
खानी तथा उत्खनन्	३९	०.०८	३२	०.१४	७	०.०३
औद्योगिक (प्रशोधन उद्योग) उत्पादन कार्य	९८९	२.०९	८०८	३.५३	१८१	०.७४
विद्युत, ग्याँस, वाफ तथा वातानुकूलित आपूर्ति	८	०.०२	८	०.०३	०	०.००
पानीको आपूर्ति, ढल, फोहर व्यवस्थापन तथा उपचार सम्बन्धी क्रियाकलाप	२५	०.०५	२५	०.११	०	०.००
निर्माण	१,४९७	३.१७	१,४४८	६.३३	५०	०.२१
थोक तथा खुद्रा व्यापार, मोटर गाडी र मोटर साइकलको मर्मत	१,५७३	३.३३	१,२६९	५.५५	३०४	१.२५
यातायात र गोदाम	२२०	०.४७	२०४	०.८९	१६	०.०७
वस्न र खानाको सेवा सम्बन्धी क्रियाकलाप	२८७	०.६१	१६१	०.७०	१२६	०.५२
सूचना तथा संचार	७२	०.१५	६४	०.२८	८	०.०३
आर्थिक तथा बीमा व्यवसाय	४८	०.१०	४०	०.१७	८	०.०३
रियल इस्टेट तथा रेण्टल सर्भिसेज	८	०.०२	८	०.०३	०	०.००
पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	४१	०.०९	४१	०.१८	०	०.००
प्रशासनिक तथा सामाजिक सुरक्षा	१४६	०.३१	११५	०.५०	३२	०.१३
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा	६९८	१.४८	६४२	२.८१	५६	०.२३
शिक्षा	१,४५२	३.०७	१,०८५	४.७४	३६७	१.५१
मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	३१०	०.६६	१७६	०.७७	१३४	०.५५
कला, मनविनोद तथा मनोरन्जन	८	०.०२	८	०.०३	०	०.००
अन्य सेवा सम्बन्धी क्रियाकलापहरु	३३८	०.७२	२८९	१.२६	४९	०.२०
घरेलु कामदार सम्बन्धी क्रियाकलापहरु,	२७७	०.५९	११२	०.४९	१६५	०.६८
अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्था र सो अन्तर्गतका निकाय	०	०.००	०	०.००	०	०.००
उल्लेख नभएको	२२०	०.४७	१८०	०.७९	४०	०.१६
जम्मा	४७,२४१	१००	२२,८७२	१००	२४,३६९	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

आर्थिक काम गर्दाको हैसियत १० वर्ष माथिको

काम गर्दाको हैसियत	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
अरुलाई काम लगाउने	३४६	०.७३	२१७	०.९५	१२९	०.५३
अरुको काम गर्ने	६,२४६	१३.२२	५,०३०	२१.९९	१,२१६	४.९९
निजि काम गर्ने	३९,३८०	८३.३६	१७,०९१	७४.७२	२२,२९०	९१.४७
काम सघाउने मात्र	४८३	१.०२	१३२	०.५८	३५२	१.४४
उल्लेख नभएको	७८५	१.६६	४०२	१.७६	३८३	१.५७
जम्मा	४७,२४१	१००	२२,८७२	१००	२४,३६९	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

बालबालिकाको आश्रित अवस्था (१६ वर्ष मुनिका)

आश्रित अवस्था	जम्मा	प्रतिशत	बालक	प्रतिशत	बालिका	प्रतिशत
आमाबुवा	४४,२९९	९३.२३	२२,३१४	९३.५२	२१,९८५	९२.९४
आमा	१,७७२	३.७३	७८७	३.३०	९८५	४.१६
बुवा	४५२	०.९५	२३१	०.९७	२२१	०.९३
बुवा र सौतेनी आमा	३९	०.०८	१६	०.०७	२४	०.१०
आमा र सौतेनी बुवा	३९	०.०८	१६	०.०७	२४	०.१०
अन्य नातेदार	३२६	०.६९	१९२	०.८०	१३४	०.५७
काम लगाउने व्यक्ति	३२	०.०७	२४	०.१०	८	०.०३
अन्य	३९८	०.८४	२३२	०.९७	१६६	०.७०
नखुलेको	१५७	०.३३	४७	०.२०	११०	०.४६
कुल जम्मा	४७,५१५	१००	२३,८५९	१००	२३,६५६	१००

शिक्षा

कर्णाली अञ्चलका ५ जिल्लाहरुमा ५ वर्ष वा ५ वर्ष भन्दा बढी उमेर समुहमा यस जिल्लाको साक्षरता दर दोस्रो स्थानमा रहेको छ । हाल यस जिल्लामा रहेका आ.व. ०७०।७१ मा विद्यालय, शिक्षक/शिक्षिका, विद्यार्थीको संख्या र साक्षरता दरहरु यस प्रकार छन्।

साक्षरता

- जम्मा - ५४.७ %
- पुरुष - ६८.२ %
- महिला - ४०.८ %

विद्यालय विवरण

- उच्च मा.वि. - १२ वटा सामुदायिक, १ वटा संस्थागत (निजी)
- मा.वि. - ३५ वटा सामुदायिक, २ वटा संस्थागत (निजी)
- नि.मा.वि. - २३ वटा सामुदायिक, १ वटा संस्थागत (निजी)
- प्रा.वि. - ९१ वटा सामुदायिक, १४ वटा संस्थागत (निजी)
- स्नातक तह - २ (हिमा बहुमुखी क्याम्पस, जुम्ला बहुमुखी क्याम्पस)
- स्नातकोत्तर तह - १ जुम्ला बहुमुखी क्याम्पस
- प्रविधिक शिक्षालय - १ कर्णाली प्राविधिक शिक्षालय

शिक्षक/शिक्षिका विवरण

क्र.सं.	तह	राहत दरबन्दी		अस्थायी दरबन्दी		स्थायी दरबन्दी	
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१.	प्राथमिक	५५	१५	८०	९८	२२८	३४
२.	निम्न माध्यमिक	५३	-	४४	६	३०	-
३.	माध्यमिक	५५	१	३०	-	२९	१

स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय, जुम्ला

विद्यार्थी विवरण

२०७१ अघाठ मसान्त सम्म कक्षा १ देखि १० सम्म सामुदायिक विद्यालयको विद्यार्थी मात्र राखिएको छ भने कक्षा ११ र १२ को मा सामुदायिक र संस्थागत दुबैको राखिएको छ ।

क्र.सं.	कक्षा	छात्र	छात्रा	जम्मा	कैफियत
१.	१	५६५४	६१८६	११८४०	
२.	२	२०७३	२२७६	४३४९	
३.	३	१६८५	२७३८	४४२३	
४.	४	१६३७	१५३०	३१६७	
५.	५	१४८६	१२००	२६८६	
६.	६	११४९	९६३	२११२	
७.	७	११०६	८१०	१९०६	
८.	८	१२४०	८४२	२०८२	
९.	९	८३६	७५६	१५९२	
१०.	१०	१०४६	८०६	१८५२	
११.	११	३७०	२०७	५७७	
१२.	१२	३४०	३१२	६५२	

स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय, जुम्ला

५ वा सो भन्दा भन्दा बढी उमेरका जनसंख्याको शैक्षिक उपलब्धि उत्तिर्ण गरेको तह

उत्तिर्ण गरेको तह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
पूर्व प्राथमिक तह	४,८९१	८.९३	२,४७९	७.२८	२,४१२	११.६५
प्राथमिक तह (१-५ कक्षा)	२५,५०२	४६.५७	१४,४४५	४२.४१	११,०५७	५३.४२
निम्न माध्यमिक तह (६-८ कक्षा)	१०,२४८	१८.७१	७,०१६	२०.६०	३,२३२	१५.६१
माध्यमिक तह (९-१० कक्षा)	४,९५३	९.०५	३,६७९	१०.८०	१,२७४	६.१५
एस.एल.सि. वा सो सरह	४,६५६	८.५०	३,३२३	९.७६	१,३३३	६.४४
प्रमाणपत्र वा सो सरह	१,९५३	३.५७	१,५४९	४.५५	४०४	१.९५
स्नातक वा सो सरह	७०८	१.२९	६१८	१.८१	९०	०.४३
स्नातकोत्तर वा सो सरह	१४२	०.२६	१३२	०.३९	१०	०.०५
अन्य	४०	०.०७	३०	०.०९	१०	०.०५
अनौपचारिक शिक्षा	१,५९०	२.९०	७५०	२.२०	८४०	४.०६

उत्तिर्ण गरेको तह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
तह उल्लेख नभएको	७६	०.१४	३८	०.११	३८	०.१८
जम्मा	५४,७५९	१००	३४,०५९	१००	२०,७००	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

एस.एल.सि. भन्दा माथिल्लो तह उत्तिर्ण गरेका व्यक्तिहरूले अध्ययन गरेको विषय क्षेत्र

उत्तिर्ण गरेको तह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मानविकी र कला	५७१	२०.३७	४७८	२०.७९	९३	१८.४५
व्यापार र प्रशासन	२३३	८.३१	२०१	८.७४	३२	६.३५
शिक्षा	१,२४६	४४.४५	९९२	४३.१५	२५४	५०.४०
विज्ञान	१०३	३.६७	९२	४.००	११	२.१८
स्वास्थ्य	१४३	५.१०	९५	४.१३	४८	९.५२
इन्जिनियरि, उद्योग र निर्माण	२७	०.९६	२७	१.१७	०	०.००
कानून	२६	०.९३	२६	१.१३	०	०.००
सामाजिक र व्यवहारिक विज्ञान	१५२	५.४२	१२९	५.६१	२३	४.५६
गणित तथा तथ्याङ्क	६६	२.३५	६०	२.६१	६	१.१९
कृषि, वन तथा माछापालन	२२	०.७८	२०	०.८७	२	०.४०
कम्प्युटर	७	०.२५	६	०.२६	१	०.२०
पत्रकारिता र सूचना	२	०.०७	२	०.०९	०	०.००
अन्य	०	०.००	०	०.००	०	०.००
उल्लेख नभएको	२०५	७.३१	१७१	७.४४	३४	६.७५
जम्मा	२,८०३	१००	२,२९९	१००	५०४	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

साक्षरता दर गा.वि.स. अनुसार

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
कनकासुन्दरी	५३.१५	६८.०६	३८.४६
कार्तिकस्वामी	७१.४१	८५.३७	५८.२१
कालिकाखेतु	५१.५८	६१.०१	४२.३७
कुडारी	५१.९८	६३.७४	४०.२२
गज्याङ्कोट	५४.८६	६९.७९	४०.५९
गुठीचौर	४९.१३	६१.२३	३६.९६
घोडेमहादेव	४७.०१	६४.०६	२८.८८
चन्दननाथ	६७.५२	८०.८३	५४.६०
छुमचौर	४५.४१	६०.७३	२९.८१
डिल्लीचौर	४७.५३	६१.२२	३४.०२
तलिउम	५२.५१	६१.९७	४३.४३

गा.वि.स.	जम्मा	पुरुष	महिला
तातोपानी	४८.६०	६१.०७	३६.७१
ताम्ती	४५.९४	५६.८१	३४.३१
देपालगाँउ	६२.१२	७५.३७	४९.५३
धापा	५४.६६	६९.८२	३९.४३
नराकोट	६१.२२	७८.३१	४४.५५
पटमारा	५२.४८	६६.३५	३८.७१
पाण्डवगुफा	५३.०८	६७.०९	३९.४०
पातारासी	३५.२०	५०.७८	१९.५१
बड्की	४८.५०	६३.२४	३४.०८
बुम्रमाडीचौर	५२.२९	६३.१३	४०.९०
महत	७०.८९	८६.७०	५५.७०
मालिकाठांटा	४९.५७	६३.५१	३५.२०
मालिकावोता	५३.०१	६७.२४	३७.८९
महावैपाथरखोला	६२.६९	७२.५४	५३.२०
रारालिही	४३.८८	५५.२३	३२.४६
लाम्रा	६५.५९	७७.५७	५३.५९
विराट	४९.७०	६६.१२	३३.१६
शनिगाउँ	५१.६४	६५.८९	३६.७६
हाँकु	५९.९५	७१.८५	४८.५३
जम्मा	५४.६६	६८.२४	४०.८४
संस्थागत	९८.५३	९९.००	९३.५५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रतिवेदन

स्वास्थ्य

क्र.सं.	विवरण	एकाई	मान	कैफियत
१.	अस्पताल	संख्या	१	
२.	शैया	संख्या	३००	हाल १०० शैया मात्र
३.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	संख्या	१	
४.	स्वास्थ्य चौकी	संख्या	१४	
५.	उपस्वास्थ्य चौकी	संख्या	१५	
६.	डाक्टर	संख्या		
७.	नर्स	संख्या	३२	
८.	हे.अ./अ.हे.व.	संख्या	१५/३१	
९.	गाउँ घर क्लीनिक	संख्या	९५	

क्र.सं.	विवरण	एकाई	मान	कैफियत
१०.	खोप क्लीनिक	संख्या	१०७	
११.	बर्थिङ सेन्टर	संख्या	१५	
१२.	आई.एन.एफ. क्लीनिक	संख्या	१	
१३.	आखा उपचार केन्द्र	संख्या	१	
१४.	आयुर्वेदिक सेवा केन्द्र	संख्या	१	

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, जुम्ला

जिल्लामा देखा परेका संक्रमित र मृत्यु सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	संक्रमित संख्या	मृत्यु	कैफियत
१.	डायरिया			आ.व. ०६९।७०
२.	निमोनिया	१९६४	५	आ.व. ०६९।७०
३.	दादुरा	१	-	आ.व. ०६९।७०
४.	क्षयरोगी	उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएका	
५.	एच.आई.भि	१		

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, जुम्ला

खानेपानी तथा सरसफाई स.डि.का. , जुम्ला

आ.व. ०७०।७१ को असाढ मसान्त सम्मको जुम्ला जिल्लाको विभिन्न गा.वि.स.को सरसफाई विवरण

क्षेत्र नं.	क्र. सं.	गा.वि.स.	जम्मा घरधुरी	खानेपानीबाट लाभान्वित		व्यवस्थित चर्पी प्रयोग गर्ने		गा.वि.स.खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा मिति
				घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	सरसफाई (चर्पी)%	
१	१	चन्दननाथ	१८३०	१०९०	५९.५६	१७२३	९४.१५	घोषणा हुन बाँकी
	२	महत	८१९	६१३	७४.८५	७९९	९७.५६	
	३	तलिउम	९०७	७५९	८३.६८	९०७	१००.००	
२	४	छुमचौर	४६७	३३५	७१.७३	४६७	१००.००	२०६८।०७।२६
	५	पातारासी	८०९	५६४	६९.७२	८०९	१००.००	२०६८।०१।०५
	६	गोठिचौर	६१९	४५०	७२.७०	६१९	१००.००	२०६८।०७।१९
	७	डिल्लीचौर	८३५	६००	७१.८६	८३५	१००.००	२०६८।०१।०६
३	८	कार्तिक स्वामी	५२५	५०५	९६.१९	५२५	१००.००	२०७०।०४।०४
	९	गज्याङकोट	८८६	६३०	७१.११	८८६	१००.००	२०७०।०३।३०
	१०	देपाल गाउँ	५८३	३००	५१.४६	५८३	१००.००	२०७०।०१।२४
४	११	लाम्रा	५५६	५५६	१००.००	५५६	१००.००	२०६६।१०।०२
	१२	हांकु	६२५	४८८	७८.०८	६२५	१००.००	२०७०।०४।३०
	१३	ताम्ती	८९६	४१५	४६.३२	८९६	१००.००	२०७०।०६।०७
	१४	तातोपानी	१०१३	६३४	६२.५९	१०१३	१००.००	२०६८।०८।२७
५	१५	मालीकाठाटा	६३४	३२०	५०.४७	६३४	१००.००	२०६९।०४।११
	१६	घोडेमहादेव	५४३	३५५	६५.३८	५४३	१००.००	२०६८।०२।२८
	१७	रारालिहि	४४१	२५५	५७.८२	४४१	१००.००	२०६८।०५।३१
	१८	कुडारी	१०६३	८५५	८०.४३	१०६३	१००.००	२०६९।०८।२६
६	१९	कालीकाखेतु	४५१	४५१	१००.००	४५१	१००.००	छिट्टै घोषणा हुदै
	२०	महावैपाथर खोला	४५०	४३५	९६.६७	४५०	१००.००	२०७०।०९।१५
	२१	बडकी	७९९	७२७	९०.९९	७९९	१००.००	२०६८।०५।३१

क्षेत्र नं.	क्र. सं.	गा.वि.स.	जम्मा घरधुरी	खानेपानीबाट लाभान्वित		व्यवस्थित चर्पी प्रयोग गर्ने		गा.वि.स.खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा मिति
				घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	सरसफाई (चर्पी)%	
७	२२	धापा	८११	७२०	८८.७८	८११	१००.००	२०६९/१०/२७
	२३	नराकोट	६१६	४३४	७०.४५	६१६	१००.००	२०७०/१०/१९
	२४	शनिगाउ	६९२	५४६	७८.९०	६९२	१००.००	२०७०/१०/१९
८	२५	पाण्डबगुफा	७५१	६५३	८६.९५	७५१	१००.००	२०६९/१०/२५
	२६	कनका सुन्दरी	५५५	४५०	८१.०८	५५५	१००.००	२०७०/१०/२८
	२७	बिराट	६२३	४४५	७१.४३	६२३	१००.००	२०७०/१०/१५
९	२८	पटमारा	६२३	५५५	८९.०९	६२३	१००.००	२०६८/१०/१९
	२९	बुम्रमाडीचौर	२३०	१९९	८६.५२	२३०	१००.००	२०७०/१०/२८
	३०	मालीकाबोता	२५०	२२४	८९.६०	२५०	१००.००	२०६९/१०/१९
जम्मा			२०९०२	१५५६३	७४.४६	२०७७५	९९.३९	

परिवारले पिउने पानीको मुख्य स्रोत

क्र.सं.	जम्मा	पिउने पानीको स्रोत							
		धारा/पाइप	ट्युबवेल/हाते पम्प	ढाकिएको इन्तार/कुवा	खुला इन्तार/कुवा	मुल धारा	नदि/खोला	अन्य	अनुत्तरित
१	१९,२९१	१५,४४१	०	२७	८०	२,८५६	६९३	७४	१२०

सार्वजनिक शौचालयको संख्या : ३

कारागार

कैदी र थुनुवा राख्न सकिने क्षमता : २० (१० महिला, १० पुरुष)

हाल कारागारमा रहेका थुनुवा संख्या : २६ (१ महिला २५ पुरुष)

थुनुवा र कैदी विवरण

क्र.सं.	विवरण	२०६७/६८		२०६८/६९		२०६९/७०	
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१.	थुनुवा	-	-	१	१०	१	८
२.	कैदी	२	५	१	७	१	११
जम्मा		२	५	२	१७	२	१९

स्रोत : कारागार शाखा, जुम्ला

थुनुवा र कैदीको उमेर सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विवरण	उमेर समूह आधारमा								जम्मा
		१६-३०		३१-४५		४६-६०		६१ र ६९+		
		पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	
१.	थुनुवा	९	-	१	-	-	-	-	-	१०
२.	कैदी	१४	१	१	-	-	-	-	-	१६

न्याय र कानून सम्बन्धी विवरण

आ.व. ०६७६८, ०६८६९ र ०६९१७० मा जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा दर्ता भएका मुद्दा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	मुद्दाको नाम	०६७६८	०६८६९	०६९१७०
१.	कर्तव्य ज्यान	१	३	२
२.	ज्यान मार्ने उद्योग	२	२	२
३.	सवारी ज्यान	१	५	३
४.	नकवजनी चोरी	-	-	३
५.	डाका, चोरी	-	-	२
६.	जबरजस्ती करणी	-	२	२
७.	जबरजस्ती उद्योग	-	१	२
८.	सार्वजनिक अपराध	३	१०	१२
९.	हातहतियार खर खजाना	-	१	-
१०.	छुवाछुत	-	१	-
११.	बहुविवाह	-	१	१
१२.	लागु औषध	-	-	१
जिल्ला प्रहरी कार्यालय भित्र स्थानिय स्तरमा मिलापत्र भएका विषयवस्तुहरुको संख्यात्मक विवरण				
१३.	विभिन्न विषयमा पर्न आएका ठाडो उजुरी निवेदनहरु	३५२	३७१	३९८

स्रोत : जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जुम्ला

आ.व. ०६७६८, ०६८६९ र ०६९१७० मा जिल्ला अदालतमा दर्ता, फछ्योट र बाँकी भएका मुद्दा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	मुद्दाको नाम	०६७६८			०६८६९			०६९१७०		
		दर्ता	फछ्योट	बाँकी	दर्ता	फछ्योट	बाँकी	दर्ता	फछ्योट	बाँकी
१.	कर्तव्य ज्यान	१	-	१	२	-	२	४	१	३
२.	ज्यान मार्ने उद्योग	२	१	१	३	३	-	२	-	२
३.	सवारी ज्यान	१	१	-	४	४	-	-	-	-
४.	नकवजनी चोरी	-	-	-	-	-	-	४	१	३
५.	जबरजस्ती चोरी	-	-	-	३	३	-	-	-	-
६.	जबरजस्ती करणी	-	-	-	-	-	-	३	-	३
७.	जबरजस्ती उद्योग	-	-	-	-	-	-	२	२	-
८.	बहुविवाह	-	-	-	१	१	-	१	-	१
९.	छुवाछुत	-	-	-	१	१	-	-	-	-
१०.	जुवा	-	-	-	१	१	-	-	-	-
११.	लागु औषध	-	-	-	-	-	-	१	१	-
१२.	अन्य	-	-	-	-	-	-	१	-	१

स्रोत : जिल्ला अदालत, जुम्ला

सञ्चार सम्बन्धी

क्र.सं.	विवरण	एकाई	मान	कैफियत
१.	वितरित टेलिफोन	संख्या	५८१	
२.	टेलिफोन पुगेको गा.वि.स.	मोबाइल	३० सवै गा.वि.स.	
३.	इन्टरनेट सेवा प्रदायक		स्काईबाट जिल्ला भरि	
४.	केबुल अपरेटर	संख्या	१	श्रृष्टी केबुल नेटवक

५.	केबुल ग्राहक	संख्या	४७५	
६.	जिल्ला हुलाक कार्यालय	संख्या	१	
७.	हुलाक कार्यालय	संख्या	३०	
८.	इलाका हुलाक कार्यालय	संख्या	७	
९.	अक्तिरिक्त हुलाक कार्यालय	संख्या	२२	
१०.	पत्रपत्रिका	संख्या दैनिक साप्ताहिक साप्ताहिक क्रैमासिक	४	कर्णाली सरोकार विहानीको तारा कर्णालीको सन्देश हाम्रो कोशेली
११.	एफ.एम.	संख्या	२	कर्णाली एफ.एम. नारी आवाज

सहकारी कार्यालय

क्र.स.	किसिम	संख्या (२०७१ जेष्ठ सम्म)
१.	बचत तथा ऋण सहकारी	७१
२.	बहुउद्देश्यीय सहकारी	४६
३.	कृषि सहकारी	३३
४.	उपभोक्ता सहकारी	२८
५.	जडीबुटी सहकारी	६
६.	विद्युत सहकारी	५
७.	सहकारी संघ	३
८.	दुग्ध सहकारी	१
९.	मौरीपालन सहकारी	१
१०.	भेडा बाखा सहकारी	३

स्रोत : जिल्ला सहकारी कार्यालय, जुम्ला

बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरु

जुम्ला जिल्लामा विगत केही वर्षदेखि बैंक तथा वित्तिय संघ संस्थाहरुको संख्या तथा कारोबारमा उल्लेखनिय रुपमा बृद्धि भएको छ। जसमध्ये वाणिज्य बैंकहरु ४ वटा, विकास बैंक २ वटा, लघुवित्त कारोवार गर्ने संस्था १ रहेको छ।

क्र.सं.	बैंकको नाम	टेलिफोन
१.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि.	०८७-५२०११८, ०८७-५२०३०३
२.	नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंक लि.	०८७-५२०३०४
३.	बैंक अफ काठमाण्डौ	०८७-५२०२९८, ०८७-५२०३००
४.	सिटिजन्स बैंक	०८७-५२०५८६
५.	कृषि विकास बैंक	०८७-५२००२५
६.	मध्यपश्चिम ग्रामिण विकास बैंक	०८७-५२०४३२
७.	निर्धन उत्थान बैंक लि.	०८७-५२०४८८

व्यक्तिगत घटना दर्ता

क्र.सं.	घटना	२०७०
१.	जन्म दर्ता संख्या महिला पुरुष	२२६५ ३०९३

	जम्मा	५३५८
२.	मृत्यु दर्ता संख्या महिला पुरुष जम्मा	१८० ३६५ ५४५
३.	विवाह दर्ता	१५८८
४.	बसाईसराई दर्ता संख्या बसाईसराई दर्ता संख्या आएको सदस्य संख्या गएको सदस्य संख्या बसाईसराईको संख्या	१२२ १३७ १५७ २९४
५.	सम्बन्ध विच्छेद	०

स्रोत : जिल्ला विकास समिति, जुम्ला

जुम्ला जिल्लामा पाइने जडिबुटीहरू

जुम्ला जिल्ला औषधीय वनस्पतिहरू, जडीबुटीहरू र शोधनीय वनस्पतिहरूले भरिपूर्ण भएको जिल्ला हो । जसमध्ये जुम्लामा पाइने औषधीय महत्व भएका जडीबुटीहरूको स्थानीय नाम, नेपाली नाम र वैज्ञानिक नाम यस प्रकार छन् ।

क्र.सं.	स्थानिय नाम	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम
१.	यार्चागुम्बा/जीवनबुटी	यार्चागुम्बा/जीवनबुटी	<i>Ophiocordyceps sinensis</i>
२.	हात्तिजडा	पाँचऔले	<i>Dactylorhiza hatagirea</i>
३.	खोया च्याउ/पोटे च्याउ	गुच्ची च्याउ	<i>Morchella spp.</i>
४.	सतुवा	नक्कली सतुवा	<i>Trillidium govanianum</i>
५.	वन लसुन	वन लसुन	<i>Fritillaria cirrhosa</i>
६.	कटुको	कुटकी	<i>Neopicrorhiza scrophulariifolia</i>
७.	अतिस	अतिस	<i>Delphinium himalayai</i>
८.	भुल्ले	जटामसी	<i>Nardostachys grandiflora</i>
९.	वोभो	वोभो	<i>Acorus calamus</i>
१०.	गलकौडी	लघुपत्र	<i>Podophyllum hexandrum</i>
११.	बायोजडी	बायोजडी	<i>Tanacetum dolichophyllum</i>
१२.	समायो	सुगन्धवाल	<i>Valeriana jatamansii</i>
१३.	घोडेमच्चो	घोडेमच्चो	<i>Thymus linearis</i>
१४.	आक्क्या/पदमचाल	पदमचाल	<i>Rheum australe</i>
१५.	तितो	चिराइतो	<i>Swertia chirayita</i>
१६.	लौठो	लौठसल्ला	<i>Taxus baccata</i>
१७.	विष	विष	<i>Aconitum spicatum</i>
१८.	बज्रदन्ती	बज्रदन्ती	<i>Potentilla fulgens</i>
१९.	महाअमिलो	महाअमिलो	<i>Hydrangea heteromalla</i>
२०.	सीमपडीपात	पाषणभेद	<i>Bergenia ciliata</i>
२१.	अकरकाँडा	अकरकाँडा	<i>Anacyclus pyrethrum</i>
२२.	भ्याउ	भ्याउ	<i>Lichen spp.</i>
२३.	कुरिलो	कुरिलो	<i>Asparagus spp.</i>
२४.	महारङ्गी	महारङ्गी	<i>Arnebia benthamii</i>
२५.	जिम्बु	जिम्बु	<i>Allium humile</i>

स्रोत : जिल्ला वनस्पती कार्यालय, जुम्ला

वन जंगल सम्बन्धी विवरण

जिल्ला वन कार्यालय अन्तर्गत तातोपानी सेक्टर वन कार्यालय १ वटा र ८ वटा इलाका वन कार्यालयहरू रहेका छन् ।

क्र.सं.	वनको किसिम	संख्या	क्षेत्रफल(हे.)	घरघुरी
१.	सामुदायिक वन	१६२	२२३०७.९३	१४८५६
२.	काबुलियति वन	१२७	१९१६.३	१९१२
३.	धार्मिक वन	-	-	-
४.	साभेदारी वन	-	-	-
५.	निजी वन	५	६.१२६	-
६.	सार्वजनिक वन	-	-	-

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, जुम्ला

जिल्लाको आ. व. २०६९। ७० को मुख्य प्रजातीको राजस्व दररेट

सि. न.	जात	इकाई	राजस्व दर रु.	कैफियत
१	ओखर	क्यू. फिट	५००.००	
२	पपलर, फर, स्पूस,उत्तीस, अन्य सल्ला	क्यू. फिट	१००.००	
३	देवदार	क्यू. फिट	१५०.००	
४	माथि उल्लेख गरिएका बाहेक अन्य	क्यू. फिट	७५.००	
५	देवदारका ठुटा	प्रति ठुटा	४०.००	
६	बल्लाबल्ली अन्य प्रजाती	क्यू. फिट	२५.००	ए ग्रेड
		क्यू. फिट	१५.००	बी ग्रेड
७	दाउरा	चट्टा	४०००.००	व्यापारिक प्रयोजन (अन्य प्रजाती)
	दाउरा (विरुवा र लप्सटप्स समेत)	किलोग्राम	०.५०	
	दाउरा	चट्टा	१०००.००	दाहसंस्कार प्रयोजन (अन्य प्रजाती)
	दाउरा (विरुवा र लप्सटप्स समेत)	किलोग्राम	०.१५	
	दाउरा	चट्टा	२०००.००	घरायसी प्रयोजन (अन्य प्रजाती)
	दाउरा (विरुवा र लप्सटप्स समेत)	किलोग्राम	०.२५	
८	अतिस	किलोग्राम	१५.००	
९	कुटकी	किलोग्राम	१५.००	
१०	कुरीलो/सतावरी	किलोग्राम	५.००	
११	जटामसी	किलोग्राम	२०.००	
१२	निरमसी	किलोग्राम	५०.००	
१३	पदमचाल/अमलवेद	किलोग्राम	१५.००	
१४	पाखनवेद	किलोग्राम	५.००	
१५	वनलसुन	किलोग्राम	१०.००	
१६	बिष, बिषमा	किलोग्राम	१०.००	
१७	बोभो	किलोग्राम	५.००	
१८	भुतकेश	किलोग्राम	५.००	
१९	कालो मुसली	किलोग्राम	६.००	
२०	सेतो मुसली	किलोग्राम	५.००	
२१	लघुपत्र	किलोग्राम	५.००	
२२	सतुवा	किलोग्राम	१५.००	
२३	सुगन्धवाल	किलोग्राम	१५.००	
२४	सेतकचीनि, कुकुरडाइनो	किलोग्राम	५.००	

सि. न.	जात	इकाई	राजस्व दर रु.	कैफियत
२५	ओखरको काण्डको बोका	किलोग्राम	१००.००	
२६	ओखरको फलको बोका	किलोग्राम	५.००	
२७	धुपीको बोका	किलोग्राम	२५.००	
२८	भोजपत्रको बोका	किलोग्राम	२०.००	
२९	सल्लाको बोका	किलोग्राम	२.००	
३०	पदमचाल/अमलवेदको पात र डाँठ	किलोग्राम	५.००	
३१	ठिङ्गेसल्लाको पात/डाँठ	किलोग्राम	२.००	
३२	डालेचुकको पात/डाँठ	किलोग्राम	१.००	
३३	तालिसपत्रको पात	किलोग्राम	५.००	
३४	धुपीको पात	किलोग्राम	२.००	
३५	लौठसल्लाको पात	किलोग्राम	२५.००	
३६	सिस्नुको पात/डाँठ	किलोग्राम	१.००	
३७	गुराँस/चिमालको फूल वा भुवा	किलोग्राम	२.००	
३८	सुनपाती	किलोग्राम	५.००	
३९	उत्तीसको बीउ	किलोग्राम	५०.००	
४०	ओखरको फल	किलोग्राम	५.००	
४१	गुच्चीच्याउ	किलोग्राम	३००.००	
४२	चिराइतो	किलोग्राम	१५.००	
४३	यासागुम्वा	किलोग्राम	१००००.००	
४४	साधारण च्याउ	किलोग्राम	५.००	
४५	काकरसिङ्गी	किलोग्राम	१०.००	
४६	सिलाजित	किलोग्राम	५०.००	
४७	निगालोको टुसा	गोटा	०.१०	

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, जुम्ला

जुम्ला जिल्लामा रहेका सामुदायिक वनको विवरण

l:=g+=	sfj* g+=	/]Gh kfji^	;f=j=sf] gfd	&]ufgf	if]qkmn	#/w/L
1	Jum/DP/29/04	b]kfnuFP+	u]?vfg	b]kfnuFP+ 1	48	31
2	Jum/DP/29/02	b]kfnuFP+	b]p/fnL	b]kfnuFP+ 2 - 5	110	179
3	Jum/DP/29/03	b]kfnuFP+	kmf]O{ sflnsf	b]kfnuFP+ 6 / 7	58.1	70
4	Jum/DP/29/01	b]kfnuFP+	sNs]	b]kfnuFP+ 8 / 9	18	94
5	Jum/DP/30/04	b]kfnuFP+	lxdfnL	u'&Lrf]/ 1	216	29
6	Jum/DP/30/02	b]kfnuFP+	gfpnf lrdf/f	u'&Lrf]/ 5	9.09	44
7	Jum/DP/30/03	b]kfnuFP+	dxfb]j u'n]gL	u'&Lrf]/ 6	458	65
8	Jum/DP/30/01	b]kfnuFP+	k+rsf]ifL	u'&Lrf]/ 9	45	66
9	Jum/DP/28/02	b]kfnuFP+	?dfnb]p	uHof~sf]^ 1-3	19.9	217
10	Jum/DP/28/03	b]kfnuFP+	ufO{vf]/bfdbf;]	uHof~sf]^ 3	20	17
11	Jum/DP/28/01	b]kfnuFP+	lbkrf]/	uHof~sf]^ 4	51.9	113
12	Jum/DP/28/04	b]kfnuFP+	b]lg lrdf/f	uHof~sf]^ 5,7 / 8	209	49
13	Jum/DP/28/05	b]kfnuFP+	lrdf/f dflnsf	uHof~sf]^ 5-7	32.6	158
14	Jum/DP/28/07	b]kfnuFP+	xf+;kfnL	uHof~sf]^ 6,7 / 8	83	48
15	Jum/DP/28/06	b]kfnuFP+	hghfu[lt	uHof~sf]^ 9	73.1	65
16	Jum/DP/28/08	b]kfnuFP+	s]nf;	uHof+sf]^ 5 8	115	52
17	JUM/DP/30/5	b]kfnuFP+	dfyfrf]/	u'&Lrf]/ 2,3	89.5	126
18	JUM/DP/30/6	b]kfnuFP+	gfkfgL	u'&Lrf]/ 2,3	95	126
19	JUM/DP/30/7	b]kfnuFP+	dxfb]j	u'&Lrf]/ 7,8	115.5	103

20	JUM/DP/30/8	b]kfnufp+	e)*f/f	u'&Lrf}/ 7,8	91	103
21	JUM/DP/30/9	b]kfnufp+	km'njf/L	u'&Lrf}/ 4	42	59
		21			1999.69	1814
1	Jum/NA/21/01	g/fsf]^	u'dfnbj	dx]j} kfy/vf]nf	14.8	57
2	Jum/NA/21/02	g/fsf]^	dRrL kftn	dx]j} kfy/vf]nf	48.3	67
3	Jum/NA/11/05	g/fsf]^	l;ofnf	g/fsf]^ 1-3	86.8	138
4	Jum/NA/11/01	g/fsf]^	l;drf]/	g/fsf]^ 5	61.6	25
5	Jum/NA/11/02	g/fsf]^	w'*s] kftn	g/fsf]^ 5	11	25
6	Jum/NA/11/04	g/fsf]^	jfcf]	g/fsf]^ 5	20.8	34
7	Jum/NA/11/06	g/fsf]^	df^Lvfg	g/fsf]^ 5	67	29
8	Jum/NA/11/03	g/fsf]^	u]?kfgL	g/fsf]^ 7	64.2	49
9	Jum/NA/19/01	g/fsf]^	u}/f&f^L v;}gL	j*\sL 4	61	32
10	Jum/NA/12/04	g/fsf]^	r'yL{	zlgufp+ 5	5	84
11	Jum/NA/12/02	g/fsf]^	sfnf kftn	zlgufp+ 6	119	86
12	Jum/NA/12/05	g/fsf]^	di^fdf**	zlgufp+ 6	12.8	27
13	Jum/NA/12/06	g/fsf]^	lrdfn rf}	zlgufp+ 7	41.6	52
14	Jum/NA/12/03	g/fsf]^	w'/k'nf dfO{	zlgufp+ 8	11.5	75
15	Jum/NA/12/01	g/fsf]^	:ofgL kftn	zlgufp+ 9	40.8	118
16	Jum/NA/19/04	g/fsf]^	dxfb]j	j*\sL 4	29	35
17	Jum/NA/19/02	g/fsf]^	hgr]tgf	j*\sL 3,4	60.75	212
18	Jum/NA/19/03	g/fsf]^	/fxb]j	j*\sL 3,4	53.25	212
19	Jum/NA/21/03	g/fsf]^	kf^f;]g	dx]j} kfy/vf]nf 7	73.04	68
20	Jum/NA/19/05	g/fsf]^	lxdfnL	j*\sL 5	149.85	70
21	Jum/NA/11/07	g/fsf]^	;'DnL;''o{	g/fsf]^ 7	18.33	22
22		g/fsf]^	;zlQms/}f	sflnsfv]t'	44	80
23		g/fsf]^	ls*fkfgL	g/fsf]^, 8 / 9	135	95
24		g/fsf]^	rfd''nf	g/fsf]^, 8 / 9	134	95
25		g/fsf]^	cf]bL	a*\sL, 6, 7 / 8	490	190
26		g/fsf]^	sfnf('+uf sflnsf	sflnsfv]t', 6, 7 / 8	139	141
		26			1992.42	2118
1	Jum/NG/23/01	gfUdf	Dfem	#f]*]dxfb]j 7 / 8	183	66
2	Jum/NG/22/03	gfUdf	;Ltf ;f=j=	/f/f lnxl 1-4	30	277
3	Jum/NG/22/02	gfUdf	;Nn]/L	/f/f lnxl 1-4 sf= 9	27.2	155
4	Jum/NG/22/01	gfUdf	/fgL	/f/f lnxl 5-8	82.8	198
5	Jum/NG/24/01	gfUdf	Dflnsf	dflnsf&f+^f 5 / 6	62	50
6	Jum/NG/18/02	gfUdf	;'Gb/	s'*f/L 1	31.3	25
7	Jum/NG/18/06	gfUdf	lqj])fL	s'*f/L 1,3,4,5	8.56	136
8	Jum/NG/18/07	gfUdf	rfvf ;NnL	s'*f/L 1,8	16.3	67
9	Jum/NG/18/05	gfUdf	Dflnsf	s'*f/L 4,5	49.1	119
10	Jum/NG/18/01	gfUdf	dfem kftn	s'*f/L 8	48.9	104
11	Jum/NG/18/03	gfUdf	l;dvf]nf	s'*f/L 9	45.5	29
12	Jum/NG/18/04	gfUdf	;fdfv'nL	s'*f/L 9	36.1	31
13	Jum/NG/18/08	gfUdf	gb}kftn	s'*f/L 6,7	40	153
14	Jum/NG/24/02	gfUdf	b]jL kftn	dflnsf&F+^f 1	65	96
15	Jum/NG/18/09	gfUdf	k}&F kftn	s'*f/L 6,7	11.5	114
16	Jum/NG/18/10	gfUdf	j/]nL	s'*f/L 7	29.75	26
17	Jum/NG/23/02	gfUdf	;'*L kftn	#f]*]dxfb]j 1,2	54.9	103
18	Jum/NG/18/11	gfUdf	:ofnf v*\sfkftn	s'*f/L 1,2	82.5	76
19	Jum/NG/24/03	gfUdf	l(k' kftn	dflnsf&f+^f 5	41.75	87
20	Jum/NG/18/12	gfUdf	s't] ljxfgL	s'*f/L 6,7	57.85	173
21		gfUdf	gf/fo)fb]j	/f/flnxL, 9	182	82
		21			803	1339
1	Jum/DI/02/04	l*NnLrf}/	dx]f/L dxfb]j	%'drf]/ 1	20.8	21
2	Jum/DI/02/01	l*NnLrf}/	:ofnf kftn	%'drf]/ ½	1405	158
3	Jum/DI/02/02	l*NnLrf}/	v/v/]	%'drf]/ 1-3	15	80

4	Jum/DI/02/03	*NnLrf}/	r' /]sfj^L kf/L kftn	%'drf}/ 4-6	13.9	72
5	Jum/DI/04/05	*NnLrf}/	dx f?b	k^df/f 1 / 2	35.4	121
6	Jum/DI/04/09	*NnLrf}/	;lndwf/	k^df/f ½	101	121
7	Jum/DI/04/04	*NnLrf}/	u}/f kftn	k^df/f 3	170	105
8	Jum/DI/04/07	*NnLrf}/	gf]d*]	k^df/f 3	52.1	101
9	Jum/DI/04/03	*NnLrf}/	;:jtL	k^df/f 4- 6	11.2	100
10	Jum/DI/04/06	*NnLrf}/	d'n eujtL	k^df/f 5 / 6	133	130
11	Jum/DI/04/01	*NnLrf}/	;Nnf kftn	k^df/f 7 / 8	28.5	102
12	Jum/DI/04/08	*NnLrf}/	\$f/Lsfbj]L	k^df/f 7,8	78.7	112
13	Jum/DI/04/02	*NnLrf}/	eujtL	k^df/f 9	338	71
14	Jum/DI/01/03	*NnLrf}/	en]gL	kft/f;L 7-9	5.48	116
15	Jum/DI/01/02	*NnLrf}/	ndt]nL	kft/f;L 7-9	2850	238
16	Jum/DI/01/01	*NnLrf}/	km'ls;Nnf	kftf/fkL 1, 2	2625	178
17	Jum/DI/03/01	*NnLrf}/	dxfsfnL	*NnLrf}/ 1 / 2	29	111
18	Jum/DI/03/06	*NnLrf}/	h]fgbL	*NnLrf}/ 3	239	57
19	Jum/DI/03/02	*NnLrf}/	df]nsfwf/f	*NnLrf}/ 4	45	88
20	Jum/DI/03/05	*NnLrf}/	l/]fd]lo	*NnLrf}/ 5	35.4	71
21	Jum/DI/03/03	*NnLrf}/	*p&] le/	*NnLrf}/ 6	130	72
22	Jum/DI/03/07	*NnLrf}/	*f]nsfgL ef*d]fly	*NnLrf}/ 6	47.8	109
23	Jum/DI/03/04	*NnLrf}/	pk]]#f^	*NnLrf}/ 7,8 / 9	32.8	160
24	Jum/DI/03/09	*NnLrf}/	afuhfn]	*NnLrf}/ 7,8 / 9	3189	244
25	Jum/DI/03/08	*NnLrf}/	/fgL ;NnL	*NnLrf}/ 9	20	21
		25			11651.1	2759
1	Jum/CH/05/01	r]y]yf	wg]kfv]f]	a'd df*Lrf]/ 1 / 2	16	39
2	Jum/CH/05/05	r]y]yf	e'uf*L	a'd df*Lrf]/ 3	28.9	39
3	Jum/CH/05/09	r]y]yf	/f] cf] *f/	a'd df*Lrf]/ 3	25.9	22
4	Jum/CH/05/02	r]y]yf	v]dbf/]]	a'd df*Lrf]/ 4	111	31
5	Jum/CH/05/06	r]y]yf	dx]fb]j] le^^f	a'd df*Lrf]/ 4	76.7	29
6	Jum/CH/05/08	r]y]yf	n]bL	a'd df*Lrf]/ 4	10	22
7	Jum/CH/05/04	r]y]yf	cfn] *f*f	a'd df*Lrf]/ 6	40.5	16
8	Jum/CH/05/07	r]y]yf	cf*]g]	a'd df*Lrf]/ 6	55	22
9	Jum/CH/05/10	r]y]yf	e'ne'n]	a'd df*Lrf]/ 7	18.5	16
10	Jum/CH/05/03	r]y]yf	n]vk]fgL]gp]nf]	a'd df*Lrf]/ 8 / 9	45.5	58
11	Jum/CH/06/02	r]y]yf	df]nsf] b]j]L	df]nsf]f]tf 2,3,4	157	120
12	Jum/CH/06/01	r]y]yf	;NnLkftn	df]nsf]f]tf 4-9	113	130
13	Jum/CH/05/11	r]y]yf	em'nf?v	j' ddf*Lrf]/ 1 / 2	75	39
14		r]y]yf	df]nb]j]	df]nsf]f]tf, 2, 4-9	484	166
		14			1257	749
1	Jum/CN/14/01	r]Gbg]gy	eujtL	dxt 7,8,9	47	140
2	Jum/CN/13/02	r]Gbg]gy	l]rd]f/f	r]Gbg]gy 1,2	114	226
3	Jum/CN/13/05	r]Gbg]gy	cf]r]fo]j]f*f	r]Gbg]gy 2	213	146
4	Jum/CN/13/03	r]Gbg]gy	e)*f/L]j*f*f	r]Gbg]gy 3	126	114
5	Jum/CN/13/01	r]Gbg]gy	(f]f yk]fnf	r]Gbg]gy 3,4,5	543	330
6	Jum/CN/13/04	r]Gbg]gy	l;] \$ u]f]z	r]Gbg]gy 9	61	65
7	Jum/CN/27/01	r]Gbg]gy	>L u]f]z	s]f]t{s:]fdL 1,2	58	102
8	Jum/CN/27/02	r]Gbg]gy	;fk'NnL kftn	s]f]t{s:]fdL 6,7,8	16.7	95
9	Jum/CN/15/04	r]Gbg]gy	zDe"gyf	t]n]pd 4	20	162
10	Jum/CN/15/03	r]Gbg]gy	l]rp/Lv]f]nf	t]n]pd 4,5,6	15	180
11	Jum/CN/15/01	r]Gbg]gy	dfem]kftn	t]n]pd 5,6	68.2	235
12	Jum/CN/15/02	r]Gbg]gy	:of]nLkftn	t]n]pd 7,8	75.7	193
13	Jum/CN/15/05	r]Gbg]gy	l]tt]v]f]nf	t]n]pd 8	29	103
14	Jum/CN/27/03	r]Gbg]gy	u]/f kftn	s]f]t{s:]fdL 8	10.13	32
15		r]Gbg]gy	b'w]l]r;fk]fgL	t]n]pd 7	120	93
16		r]Gbg]gy	gf]pn]s]f]]&f	t]n]pd 4	120	110
17		r]Gbg]gy	&f]s'/Ho"	s]f]t{s:]fdL	74.61	196

		17			1711.34	2459
1	Jum/TA/16/01	tftf]kfgL	uf*kf/L	nfd f 1-5	44.7	277
2	Jum/TA/16/02	tftf]kfgL	dfxf\$	nfd f 6-7	43.5	62
3	Jum/TA/16/03	tftf]kfgL	u)/f ejfgL	nfd f 7-9	6.35	38
4	Jum/TA/16/04	tftf]kfgL	kz'klt gd"gf	nfd f 8	4.25	63
5	Jum/TA/16/05	tftf]kfgL	:ofgL kftn	nfd f 9	8.31	56
6	Jum/TA/25/01	tftf]kfgL	lgufnkfgL	tfDtL 7	63.4	112
7	Jum/TA/17/03	tftf]kfgL	/f+sf dxfbjj	tftf]kfgL 1 / 2	177.8	213
8	Jum/TA/17/04	tftf]kfgL	Dxfjlx	tftf]kfgL 3	30.4	119
9	Jum/TA/17/01	tftf]kfgL	k);j/f jflj/f	tftf]kfgL 4	28	66
10	Jum/TA/17/02	tftf]kfgL	l%gf/f	tftf]kfgL 6	30	140
11	Jum/TA/17/05	tftf]kfgL	/f]hL kftn	tftf]kfgL 7,8 /9	78.7	209
12	Jum/TA/26/01	tftf]kfgL	rf]k^	xf+s' 3,4	31	86
13	Jum/TA/26/02	tftf]kfgL	ynfrf)/	xf+s' 8 / 9	27.5	76
14	Jum/TA/25/02	tftf]kfgL	(fu]kfgL	tfDtL 6	13	106
15	Jum/TA/26/03	tftf]kfgL	hfnkfb]jL	xf+s' 8	32	40
16	Jum/TA/25/03	tftf]kfgL	gb}	tfDtL 9	9.31	52
17		tftf]kfgL	l;nwf/f	tfDtL 3 / 4	19.07	160
18		tftf]kfgL	nflnu' /ff; k ultlzn	xfFs' 5-8	44.8	164
19		tftf]kfgL	a:g]*f*fL d:Af	tfDtL, 8	5.56	106
		19			643.43	1947
1	Jum/HA/08/01	xf^];Ghf	nfdkf^L tfdfvfgL	lj/f^ 8 / 9	49.2	130
2	jum/HA/08/02	xf^];Ghf	yfKnf x:tl *f*f	lj/f^ 8 / 9	46	95
3	Jum/HA/08/03	xf^];Ghf	j*]fn jfsf]^]	lj/f^ 8 / 9	198	86
4	Jum/HA/07/01	xf^];Ghf	xf^ l;Ghf	sgsf ;'Gb/L 5/6	193	121
5	Jum/HA/10/02	xf^];Ghf	wfkfsf] jg	wkf 7	39.7	19
6	Jum/HA/10/05	xf^];Ghf	j*f'y'd	wkf 2	179	114
7	Jum/HA/10/01	xf^];Ghf	/g'vfgf	wkf 8	67.3	73
8	Jum/HA/10/04	xf^];Ghf	/fgL df]/L	wkf 8	141	73
9	Jum/HA/10/03	xf^];Ghf	l;ofnfd'n	wkf 9	88	32
10	Jum/HA/10/04	xf^];Ghf	/fgL df]/L	wkf 6	141	73
11	Jum/HA/10/05	xf^];Ghf	a*f'y'd	wkf 7	179	114
12	Jum/HA/07/04	xf^];Ghf	lr;fkfgL	sgsf ;'Gb/L 8	33	35
13	Jum/HA/08/04	xf^];Ghf	lj/f^	lj/f^ 5,6,7	164	227
14	Jum/HA/10/06	xf^];Ghf	leqL xl/ofnL	wkf 5	139	98
15	Jum/HA/08/05	xf^];Ghf	y'dyfKnf	lj/f^ 3,8,9	53.75	139
16	Jum/HA/10/7	xf^];Ghf	l&ofyfKnf	wkf 9	58	86
17	Jum/HA/08/07	xf^];Ghf	ejfgL di&f	lj/f^ 1	196	67
18	Jum/HA/08/06	xf^];Ghf	lxdfnL	lj/f^ 2	173	42
19	Jum/HA/08/08	xf^];Ghf	dfO{vfnL	lj/f^ 2	112	47
		19			2249.95	1671

जलाधार क्षेत्र

जुम्ला जिल्लाको मुख्य ३ जलाधार क्षेत्रहरू तिला, हिमा र जुवा नदि हुन र उपजलाधार क्षेत्रहरू जम्माजम्मी जुम्ला जिल्लामा ४० वटा रहेका छन् । जम्मा उपजलाधार क्षेत्रको क्षेत्रफल ५,३७,३५९.८० हे. रहेको छ ।

सि.नं.	विवरण	गा.वि.स	क्षेत्रफल (हे)	कैफियत
१	जुगाडखोला उपजलाधारा क्षेत्र	महत, चन्दननाथ	५४३३.७५	
२	खजमारी खोला सहम खोला हियम खोला उपजलाधारा क्षेत्र	तातोपानी, लाम्रा, तलिउम	४३३९.२५	
३	उमखोला उपजलाधारा क्षेत्र	लाम्रा, महतगाड, तलिउम	३७९७	

सि.नं.	विवरण	गा.वि.स	क्षेत्रफल (हे)	कैफियत
४	दुदेलिखोला उपजलाधार क्षेत्र	देपालगाउ, गर्ज्याङ्गकोट, गुठीचौर	३६२२.८०	
५	मलिका लेक उपजलधारा क्षेत्र	विराट, कनककासुन्दरी	३७६२.८०	
६	भेरीखोला खोपरी खोला उपजलधारा क्षेत्र	कुडारी, मालिकाठाटा	४१७३.७५	
७	तिलानदी उपजलधारा क्षेत्र	देपालगाउ, गर्ज्याङ्गकोट, कार्तिकस्वामी	३९३७.५०	
८	तिलानदी उपजलधारा क्षेत्र	कुडारी, रारलिही	३५५९.५०	
९	बारेखोला उपजलधारा क्षेत्र	धापा, नराकोट, पाण्डवगुफा	३७४८	
१०	धुमखोला / हरिखोला उपजलधारा क्षेत्र	छुमचौर, डिल्लीचौर, पातारासी	५६२२.७५	
११	बोधिखोला उपजलधारा क्षेत्र	बड्की, धापा	४४२९.७५	
१२	धुरसेनीखोला उपजलधारा क्षेत्र	बुम्रमाडिचौर, पटमारा, गर्ज्याङ्गकोट,	४१७३.७५	
१३	चौधजिउन / लहगाड / घट्टेखोला उपजलधारा क्षेत्र	बुम्रमाडीचौर, मालिकाबोता, कनकासुन्दरी	५८५९.८०	
१४	चौधविसेखोला	डिल्लीचौर	२२२०.७५	
१५	भेरीखोला	कुडारी, ताम्ती, तातोपानी	३८११.५०	
१६	चौधविसेखोला	पातारासी	३७३२.७५	
१७	गोरुखोला	घोडेमहादेव, मालिकाठाटा	४८०३.७५	
१८	रुघाखोला / लिङ्गाखोला	शनीगाउ	४६४६.२५	
१९	महिन्द्रवलीखोला	धापा, पाण्डवगुफा	२८९८	
२०	मोवलीखोला	बड्की, शनीगाउ		
२१	जलजलालेक	कनकासुन्दरी, शनीगाउ		
२२	जलजला खोला	विराट, बुम्रमाडीचौर, कनकासुन्दरी		
२३	गिडीखोला	हाकु, कर्तिकस्वामी		
२४	गोरुखोला	घोडेमहादेव, रारलिही, मालिकाठाटा		
२५	वाकीलाखोला	डिल्लीचौर, गुठीचौर, पातारासी		
२६	गोरुबोटाखोला	ताम्ती		
२७	गुठीचौरखोला	गर्ज्याङ्गकोट, गुठीचौर		
२८	रियानलेक	बुम्रमाडीचौर, पटमारा		
२९	फ्यारदलेखोला	कालिकाखेत, महाबइपाथरखोला		
३०	पुङ्गालेक	बड्की, कालिकाखेत		
३१	ऋणमोक्षलेक	डिल्लीचौर		
३२	मालिकालेक	धापा		
३३	नयागाउ खोला	डिल्लीचौर, पटमारा		
३४	पाल्कोटखोला	पातारासी		
३५	भेरीखोला	ताम्ती		
३६	गिरीखोला	हाकु, कार्तिकस्वामी		
३७	जुलिबोठारपानी सन्धारखोला	गुठीचौर		
३८	ताम्तीखोला	ताम्ती		
३९	चल्नाखोला	ताम्ती		
४०	लम्बुखोला	गुठीचौर		

स्रोत : भू तथा जलाधार संरक्षण कार्यालय, जुम्ला ।

निर्वाचन विवरण

जम्मा मतदाता संख्या - ४९,४६६

खसेको मत	- ४०,९३९
पुरुष	- २१,७८६
महिला	- १९,१५३
सदर मत	- ४०,०४७
बदर मत	- ८९२

क्र. सं.	राजनैतिक दलको नाम	संविधान सभा सदस्य	विजय उम्मेदवार		निर्वाचन चिन्ह	प्रत्यक्ष मत	समानुपातिक मत
			प्रत्यक्ष तर्फ	समानुपातिक तर्फ			
१.	नेपाली कांग्रेस	१	ललितजंग शाही	-	रुख	११,८६६	११,०३४
२.	ने.क.पा. एमाले	१	-	बलबहादुर महत	सूर्य	११,१५१	९,७५०
३.	एकिकृत माओवादी	१	-	गोमा कुवंर	गोलाकारभिन्न हंसिया हथौडा	१०,१३३	८,६७३
४.	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	१	-	डिल्ली प्रसाद काफ्ले	मदल	२,८४१	४,२८२
५.	ने.क.पा. माले	-	-	-	हंसिया र तारा	५८४	५८४
६.	रा.प्र.पा.	-	-	-	हलो	४३८	६८७
७.	रा.प्र.पा. (नेपाल)	-	-	-	गाई	४२०	१,०१०
८.	राष्ट्रिय जनमोर्चा	-	-	-	गिलास	२१६	५४६
९.	म.ज.फो.ने.(लोकतान्त्रिक)	-	-	-	नमस्कार गरेको हात	७६	४४९
१०.	तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	-	-	-	जोडा गोरु	४६	१०२

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, जुम्ला

कृषि

जुम्ला जिल्लामा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय अर्न्तगत ४ वटा कृषि सेवा केन्द्र हाटसिंजा, डिल्लीचौर, तातोपानी र नराकोट रहेका छन् । जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले १ नगरपालिका सहित २ गा.वि.स. हेर्ने गर्दछ त्यसैगरी हाटसिंजा सेवा केन्द्रले ५ गा.वि.स., डिल्लीचौर सेवा केन्द्रले ५ गा.वि.स., तातोपानी सेवा केन्द्रले ८ गा.वि.स. र नराकोट सेवा केन्द्रले ६ गा.वि.स.मा सेवा दिएको छ ।

भू-उपयोग :

जिल्लाको कुल क्षेत्रफल	: २५३१०० हे.
कुल कृषि योग्य भुमी	: ३९४८६ हे.
कुल खेती गरिएको जमिन	: २६४३५ हे.
सिंचित (खेत)	: ३२६९ हे.
असिंचित (पाखो)	: २३१६६ हे.
मौसमी (खोलापाने)	: १५३ हे.
अन्य नदि, खोला	: २१३६१४ हे.

जिल्लाको मुख्य बाली चक्र

धान - जौ - धान

धान	- खाली	- कोदो
कोदो	- जौ	- धान
धान	- गहुँ	- चिनु
धान	- सिमी	-
जौ	- चिनु	-
जौ	- फापर	-
आलु	- जौ	-
आलु	- गहुँ	-
खाली	- मकै	-

कृषि पात्रो

सि.नं.	बाली	लगाउने समय	भिन्नयाउने समय	कैफियत
१.	धान	जेष्ठ/असाढ	असोज/कार्तिक	
२.	गहुँ	भाद्र/असोज/कार्तिक/मंसिर	जेष्ठ/अषाढ/श्रावण/भाद्र	
३.	मकै	चैत्र/अषाढ	भाद्र/असोज	
४.	कोदो	चैत्र/बैशाख	असोज	
५.	जौ	असोज/मंसिर/पौष	जेष्ठ/अषाढ	
६.	उवा	असोज/मंसिर	जेष्ठ/अषाढ	
७.	चिनो	जेष्ठ	असोज	
८.	कागुनो	बैशाख	असोज	
९.	काउली	चैत्र/जेष्ठ	जेष्ठ/असोज/कार्तिक	
१०.	आलु	फाल्गुन	जेष्ठ	हिउदे
११.	गोलभेडा	चैत्र	असाढ	
१२.	मुला	चैत्र	जेष्ठ	४० दिने
१३.	मुला	जेष्ठ	असोज	
१४.	आलु	चैत्र	भदौ	वर्षे
१५.	वन्दा	चैत्र/जेष्ठ/आषाढ	आषाढ/असोज/मंसिर	
१६.	सिमी	आषाढ/चैत्र	असोज/कार्तिक/भदौ	
१७.	फर्सी	चैत्र	जेष्ठ/आषाढ	जूकेनी फर्सी
१८.	फर्सी	चैत्र	श्रावण	स्थानिय फर्सी
१९.	तोरी	माघ	जेष्ठ	खेतमा
२०.	तोरी	आषाढ/श्रावण	असोज/कार्तिक	लेकमा (पाखोमा)
२१.	गाजर	चैत्र/आषाढ	अषाढ/कार्तिक	
२२.	प्याज	चैत्र/जेष्ठ	आषाढ/कार्तिक	
२३.	लसुन	फाल्गुन	आषाढ/श्रावण	
२४.	भटमास	चैत्र	असोज	
२५.	भन्टा	जेष्ठ	भदौ	
२६.	पिडालु	फाल्गुन	असोज/कार्तिक	
२७.	मटर कोसा	फाल्गुन	आषाढ	
२८.	चुच्चे करेला	चैत्र	श्रावण	

स्रोत :जिल्ला कृषि विकास कार्यालय

तरकारी बालीको क्षेत्रफल तथा उत्पादन

क्र.सं.	बालीको नाम	०७०।७१		०६९।७०	
		क्षेत्रफल(हे.)	उत्पादन(मे.ट.)	क्षेत्रफल(हे.)	उत्पादन(मे.ट.)
१	मसला बाली	६४	१६७	६६	१६९
१.१	लसुन	३९	११७	३७	१११
१.२	खुर्सानी	२५	५०	२९	५८
२	तरकारी बाली	४७९	२१५४	४६२	२१२१
२.१	काउली	८७	४३५	८४	४२०
२.२	बन्दा	१०९	५९९	१०३	५१५
२.३	गाजर	२२	६६	१९	७६
२.४	मुला	१४	५६	१४	७७
२.५	रायो	२१	१०५	२१	१०५
२.६	टमाटर	४४	२२०	४३	२१५
२.७	प्याज	११३	४५२	१०९	४३६
२.८	धनिया	८	३२	८	३२
२.९	स्वीस्चार्ड	६	२४	६	२४
२.१०	फर्सी	३१	९३	३१	१२४
२.११	काका	१५	४५	१५	६०
२.१२	भण्टा	९	२७	९	२७

कृषिचलन को संख्या तथा क्षेत्रफल

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कृषिचलन संख्या		
कृषिचलन (जग्गा भएका)	१४,८७५	१७,७६०
कृषिचलन (पशुपंक्षी मात्र भएका)		१४
जम्मा	१४,८७५	१७,७७४
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)		
खेत	९६७.१	१,४१३.३
पाखो	७,२१६.५	५,५९७.६
जम्मा	८,१८३.६	७,०१०.९

स्रोत : राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८

कृषिचलन अन्तर्गत क्षेत्रफल तथा कित्ताको विवरण

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कृषिचलन (जग्गा भएका)		
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)	८,१८३.६	७,०१०.९
कृषिचलनको औसत क्षेत्रफल (हे.)	०.५५	०.३९
कित्ता संख्या	१,०३,६९०	१,६६,०५२
कृषिचलनको औसत कित्ता संख्या	७	९.३
कित्ताको औसत क्षेत्रफल (हे.)	०.०७	०.०४

स्रोत : राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८

कुल कृषिचलन क्षेत्रफल	कृषिचलन				कृषिचलन विभाजन							
	संख्या	खेत	पाखो	कुल जम्मा	कित्ताको कुल संख्या	औसत कित्ता संख्या	कित्ता संख्या समावेश भएका कृषिचलन					
							१	२-३	४-५	६-९	१० र १० भन्दा बढी	
कृषिचलन (पशुपंक्षी मात्र भएका)	१४		०.३	०.३	१४	१.०	१४					
कृषिचलन (जग्गा भएका)	१७,७६०	१,४१३.३	५,५९७.३	७,०१०.६	१६६,०३८	९.३	१२८	१,०५२	२,८०१	६,३४२	७,४३७	
०.१ हे. भन्दा कम	१,५५०	२५.६	८३.०	१०८.६	८,१३३	५.२	११४	४४१	४२७	४१२	१५६	
०.१ हे. - ०.२ हे.	३,१००	१३७.३	३२७.४	४६४.७	२१,५९९	७.०	१४	३४१	७९६	१,२६६	६८३	
०.२ हे. - ०.५ हे.	८,६७४	६७३.२	२,२१४.५	२,८८७.७	७९,१०१	९.१	२७०	१,४३६	३,६४०	३,३२७		
०.५ हे. - १ हे.	३,६५४	३८२.५	२,०५६.८	२,४३९.३	४४,८६२	१२.३		१४२	९३८	२,५७४		
१ हे. - २ हे.	७३९	१८०.७	८०४.६	९८५.४	११,७१७	१५.८			७१	६६८		
२ हे. - ३ हे.	२८	१३.९	६१.८	७५.७	५१२	१८.०				२८		
३ हे. - ४ हे.	१४		४९.२	४९.२	११४	८.०			१४			
४ हे. - ५ हे.												
५ हे. - १० हे.												
१० हे. र सो भन्दा बढी												
जम्मा	१७,७७४	१,४१३.३	५,५९७.६	७,०१०.९	१६६,०५२	९.३	१४२	१,०५२	२,८०१	६,३४२	७,४३७	

स्रोत : राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८

जग्गाको उपयोग अनुसार जग्गाको क्षेत्रफल

विवरण	२०५८		२०६८	
	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	क्षेत्रफल(हे.)	प्रतिशत
कृषि जग्गा (हे.)				
खेतियोग्य जग्गा	७७६५.२	९४.८९	६१४३.३	८७.६२
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	७४५९.२		५७०१.१	
अन्य खेतियोग्य जग्गा	३०६.०		४४२.२	
स्थायी बाली लागेको जग्गा	१४३.३	१.७५	५३६.८	७.६६
स्थायी चौरचरण भएको जग्गा	४.७	०.०६	८५.५	१.२२
पोखरी			३.६	०.०५
गैर कृषि जग्गा				
काठे तथा जंगलले ढाकेको जग्गा	४.०	०.०५	१३.०	०.१९
अन्य जग्गा	२६६.३	३.२५	२२८.७	३.२६
कृषिचलनको जम्मा क्षेत्रफल (हे.)	८१८३.५	१००.००	७०१०.९	१००.००

स्रोत : राष्ट्रिय कृषिगणना २०५८ र २०६८

पशु

पशुपक्षीहरुको संख्यात्मक विवरण

सि.नं.	पशुपक्षीको प्रकार	कृषक परिवार संख्या		पशुपक्षीको संख्या		फरक प्रतिशत
		२०५८	२०६८	२०५८	२०६८	२०६८
१.	पाल्तु चौपाया					
१.१	गाईगोरु	१४,०४१	१५,११०	८०,२५२	६४,७८१	-१९.३
१.२	चौरी	२४	१०७	१३३	४७०	२५३.३
१.३	रागाभैसी	१,५२४	१,५९९	२,८७८	२,४६८	-१४.२
१.४	खसीबाखा	३,७८५	५,५२५	४७,८७८	४६,९६८	-१.९
१.५	भेडा	३,७३७	३,३४९	९४,३६६	७५,४८७	-२०
१.६	बंगुर	७३	१९०	२६६	९९५	२७४
२.	पाल्तु चराचुरंगी					
२.१	कुखुरा (स्थानिय)		५,५७४		२६,४३३	
२.२	कुखुरा (उन्नत)		४२७		९३८	
२.३	हाँस	१२	१४	२४	७१	१९५.८
२.४	परेवा	२४	४३	४८	३७०	६७०.८

पशुजन्य पदार्थ उत्पादन विवरण

क्र.सं.	विवरण	ईकाई	आ.व. ०६८/६९	आ.व. ०६९/७०	आ.व. ०७०/७१
१	दुध	मे.ट.			
१.१	गाई	"	१,९५७.१	२,०२४.३	२,०४८.९२
१.२	भैसी	"	१,०५८.८	१,०५२.७	१,०४०.४
	जम्मा	"	३,०१५.९	३,०७७	३,०८९.३२
२	मासु	"			
२.१	भैसी/रांगो	"	७४.७	१०५.८	९६.६३
२.२	खसी/बोका	"	२४८.६	२४५.७	२४५.२१
२.३	भेडा/थुमा	"	२८०.४	२७९.९६	२७९.२१
२.४	बंगुर	"	३९.१	४०.२	३९.५२
२.५	कुखुरा/हाँस	"	१९.५	१९.८	१९.३२
	जम्मा	"		६९१.४६	६७९.८९
३	फुल				
३.१	कुखुरा	गोटा	२,३८,८२३	२,३९,७६०	२,५१,५००
३.२	हाँस	गोटा	९७५	९१८	११०५
	जम्मा		२,३९,७९८	२,४०,६७८	२,५२,६०५
४	उन(भेडा,बाखा,खरायो)	मे.ट.	२२८.१५	७८.७३	८०.०८
५	छाला (भेडा/बाखा)	गोटा	३४१६	२९०५	२,९३८
६	घिउ	मे.ट.	४.५	५.१	५.४४
७	राडी/पाखी	गोटा	८,९८०	९,०३५	९,११९
८	फेरुवा	गोटा	१,९५३	१,९६६	१,९९७

स्रोत : जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, जुम्ला

पशुपक्षी तथा पशुजन्य पदार्थको निकासी तथा पैठारी

आ.व. ०७०/७१ को मसान्त सम्म जुम्ला जिल्लामा पशुपक्षी तथा पशुजन्य पदार्थको निकासी तथा पैठारी विवरण

क्र.सं.	पशुजन्य पदार्थ	आयात	निर्यात	कैफियत

		ईकाइ	परिमाण	ईकाइ	परिमाण	
१	गाई	वटा	८८	वटा	५३	
२	भैसी	"	१०९	"	६२	
३	वाख्रा	"	५६२	"	२७७	
४	भेडा	"	६४१	"	२६३	
५	घोडा	"	२६	"	१०५	
६	वंगरु	"	५	"	६२	
७	कुखुरा	"	८२८९	"	६२९	
८	खरायो	"	१८	"	८८	
९	मासु (भेडावाखाको)	के.जी.		के.जी.	३५५६	
१०	मासु (कुखुराको)	मे.ट.	७.५	के.जी.		
११	दुध	के.जी	१७३८४	के.जी		ड्राइ दुध
१२	ध्यू "	के.जी	५४७	के.जी	७४	
१३	छाला	वटा	८८	वटा	२८८	
१४	उन	के.जी	४५२	के.जी	७४	
१५	लिउ	वटा	६९	वटा	११०	
१६	फेरुवा	वटा	२५	वटा	९४	
१७	राडी	वटा	२१	वटा	५४	
१८	फुल	वटा	२६३६३०	वटा		

स्रोत : जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, जुम्ला

पशुपालनसंग सम्बन्धीत विविध विवरण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	डेरी	२	आ.व. ०७०।७१ को मसान्त सम्म
२	भेडा पालन उद्योग	१	"
३	मासु पसल	२५	"
४	औषधी तथा दाना पसल	७	"
५	कृत्रिम गर्भाधान भएको संख्या	गाई	"
		भैसी	"
		जम्मा	"
६	पशुपालन कृषक समुह	पुरुष	२६
		महिला	३४
		मिश्रित	१६
		जम्मा	७६

स्रोत : जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, जुम्ला

जिल्लामा सक्रिय रूपमा कार्यरत राजनैतिक दलहरुको विवरण

क्र.सं.	राजनैतिक दलको नाम	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१.	नेपाली कांग्रेस	दिप बहादुर शाही	९८४८३१२४५१
२.	ने.क.पा. एमाले	देवीलाल थापा	९८४१५५०११९
३.	एकिकृत माओवादी	गजेन्द्र बहादुर महत	९८५८०२२८७८

४.	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	शिवलाल डाँगी	९८४८३००५७६
५.	ने.क.पा. माले		
६.	रा.प्र.पा.	भवानी न्यौपाने	९७४९०५४२९२
७.	रा.प्र.पा. (नेपाल)	पूर्ण सिंह कठायत	९८४८३३५४९६
८.	राष्ट्रिय जनमोर्चा	अग्नीराज उपाध्याय	९८४८३९३९२५
९.	म.ज.फो.ने.(लोकतान्त्रिक)	खड्क बहादुर शाही	९८४८३६३६५९
१०.	तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	मिना शाही	
११.	ने.क.पा.-माओवादी	नरेश भण्डारी	९७४९०२९७२९
१२.	खस समावेशी राष्ट्रिय पार्टी	विर व. शाही	९८४८३६२९२०

जल बिद्युत आयोजनाहरु

यस जिल्लामा हाल सम्म सञ्चालित लघु जलविद्युतहरु तल तालिकामा उल्लेख गरिएको छ । यस बाहेक जिल्लाका विभिन्न नदीनालाबाट विद्युत उत्पादनका सम्भाव्यता अध्ययन भई निर्माणको तयारीमा रहेका छन् ।

जिल्लामा सञ्चालित लघु जलविद्युतहरु

क्र.स.	आयोजनाको नाम	आयोजना स्थल (गाविस)	उत्पादन क्षमता (कि.वा.)	आयोजनाको स्वामित्व
१	हरीगाड लघु जलविद्युत आयोजना	पातरासी	२५.४	समुदाय
२	शिवज्योती लघु जलविद्युत आयोजना	डिल्लीचौर	१२.८	समुदाय
३	दोचालघाट लघु जलविद्युत आयोजना	गर्ज्याङ्कोट	८५	समुदाय
४	नौमुले लघु जलविद्युत आयोजना	देपालगाँउ	७६.५	समुदाय
५	लाछुन्थडी लघु जलविद्युत आयोजना	मालिकाठाँटा	११	समुदाय
६	उज्यालो समाज साइटाखोला लघु जलविद्युत आयोजना	धापा	२४.५	समुदाय
७	वाता लघु जलविद्युत आयोजना	पटमारा	१३.५	समुदाय
८	घट्टेखोला लघु जलविद्युत आयोजना	ताम्ती	१८	समुदाय
९	चौथा लघु जलविद्युत आयोजना	बुम्रमाडीचौर	७	समुदाय
१०	रिनी लघु जलविद्युत आयोजना	पटमारा	९	समुदाय
११	पटमारा लघु जलविद्युत आयोजना	पटमारा	१२	समुदाय
१२	हरीगाड लघु जलविद्युत आयोजना	छुमचौर	२०	समुदाय
१३	जल्पा लघु जलविद्युत आयोजना	चन्दननाथ	११०	विद्युत
१४	त्रिवेणी लघु जलविद्युत आयोजना	पातरासी	४५	समुदाय
१५	ओदीगाड लघु जलविद्युत आयोजना	बड्की	३०	समुदाय
१६	वाविलाखोला लघु जलविद्युत आयोजना	गुठीचौर	२८	समुदाय
१७	नौमुडे लघु जलविद्युत आयोजना	पटमारा	१०	समुदाय

स्रोत : जिल्ला विकास समिति, जुम्ला

ज्याला दररेट

क्र.स.	विवरण	इकाई	गत २ आ.व.को दररेट		स्वीकृत दररेट
			०६८/६९	०६९/७०	
१	सिकर्मी नाइके, डकर्मी नाइके	जवान/दिन	५४५	६३०	७२५
२	सिकर्मी, डकर्मी, चित्रकार (दक्ष कामदार)	जवान/दिन	५३५	६२५	७२०

३	अदक्ष कामदार	जवान/दिन	४००	४६०	५३०
४	सिनीयर इलेक्टिसियन	जवान/दिन	५६०	५६०	६७०
५	जुनियर इलेक्टिसियन	जवान/दिन	४५५	४६०	५५०
६	सिनियर मेकानिक्स	जवान/दिन	५६०	५६०	६७०
७	जुनियर मेकानिक्स	जवान/दिन	४५५	४६०	५५०
८	सिनियर प्लम्बर	जवान/दिन	५६०	५६०	६७०
९	जुनियर प्लम्बर	जवान/दिन	४५५	४६०	५५०
१०	हेल्पर/ड्रिलर/इलेक्टिसियन/मेकानिक्स/प्लम्बर	जवान/दिन	४००	४४०	५२०
११	लाइट, हेभी ड्राइभ	जवान/दिन	४८०	५३०	६३०
१२	हेल्पर	जवान/दिन	४००	४४०	५२०
१३	इन्जिनियर	जवान/दिन	९७५	९८५	११००
१४	सब-इन्जिनियर	जवान/दिन	५४५	५५०	६६०
१५	अ.स. इन्जिनियर	जवान/दिन	५००	५००	६००
१६	कृषि मजदुर	जवान/दिन	४००	४४०	५००
१७	नर्सरी नइके	मासिक	५०५०	५५००	६३००
१८	भरिया	जवान/दिन	४५०	४९५	५६०

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, जुम्ला

जुम्ला जिल्लाको गा.वि.स. अनुसार परिवार संख्या र जनसंख्या विवरण

बडकी गा.वि.स

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	११३	६६७	३३२	३३५
२	९८	६३४	३०९	३२५
३	१३४	७९८	३७८	४२०
४	११६	६७३	३३७	३३६
५	६५	३८८	१८४	२०४
६	९२	६२३	३०२	३२१
७	४२	२८१	१३६	१४५
८	४७	२८६	१५०	१३६
९	७०	३९०	२०४	१८६
जम्मा	७७७	४,७४०	२,३३२	२,४०८

विराट गा.वि.स.

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	६६	४२८	२२०	२०८
२	८५	५११	२५९	२५२
३	६९	३९७	१९१	२०६
४	६४	३५१	१८१	१७०

५	६०	३०४	१३९	१६५
६	१०१	५१२	२७६	२३६
७	९०	४९८	२४१	२५७
८	५९	२७२	११९	१५३
९	५०	२६८	१३८	१३०
जम्मा	६४४	३,५४१	१,७६४	१,७७७

बुम्रमाडीचौर गा.वि.स.

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	१५	१००	५७	४३
२	१६	९७	४८	४९
३	२२	१३२	६७	६५
४	१८	९०	४८	४२
५	४२	२०२	१०५	९७
६	१७	९२	४८	४४
७	५१	२७८	१४०	१३८
८	१८	११०	५३	५७
९	१५	७६	४०	३६
जम्मा	२१४	१,१७७	६०६	५७१

चन्दननाथ गा.वि.स.

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	१९२	९२७	४६८	४५९
२	१८३	९५८	४६९	४८९
३	२९६	१,३८८	६८०	७०८
४	१७८	९२७	४६०	४६७
५	१५०	७५०	३४९	४०१
६	२८१	१,०६९	५४८	५२१
७	८९	३९६	२०३	१९३
८	२५१	९९२	४८१	५११
९	२१९	१,०८४	५३४	५५०
जम्मा	१,८३९	८,४९१	४,१९२	४,२९९

छुमचौर

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	५१	३०६	१५६	१५०
२	५०	२८३	१५३	१३०

३	५५	३३३	१६७	१६६
४	४३	२६५	१३४	१३१
५	६१	३६७	१८४	१८३
६	६०	४०४	२०६	१९८
७	४०	२९२	१३५	१५७
८	२३	१६४	७८	८६
९	३०	२०१	१०१	१००
जम्मा	४१३	२,६१५	१,३१४	१,३०१

देपालगाउँ

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	३३	१५९	७८	८१
२	३९	२०५	९७	१०८
३	८५	४१५	२१०	२०५
४	५०	२३१	११५	११६
५	६४	२९६	१४०	१५६
६	४१	२३०	१११	११९
७	४५	२०२	९५	१०७
८	७७	३४३	१६८	१७५
९	६४	३१७	१५३	१६४
जम्मा	४९८	२,३९८	१,१६७	१,२३१

धापा

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	३६	१८८	९६	९२
२	१२१	७१८	३४१	३७७
३	४४	२५४	१३९	११५
४	४९	२७९	१३०	१४९
५	७७	४५०	२२८	२२२
६	७८	३७९	१९३	१८६
७	७४	३८४	१९०	१९४
८	८२	४४५	२२६	२१९
९	११४	६४९	३३४	३१५
जम्मा	६७५	३,७४६	१,८७७	१,८६९

डिल्लीचौर

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला

१	६७	३६३	१७८	१८५
२	६६	३३३	१६१	१७२
३	७४	४०८	१९०	२१८
४	१०७	५३९	२६६	२७३
५	९८	४८५	२३८	२४७
६	१८७	१,००२	५०३	४९९
७	१०९	५६९	३०३	२६६
८	१०६	६२८	३०७	३२१
९	६३	३८४	१९२	१९२
जम्मा	८७७	४,७११	२,३३८	२,३७३

गज्याडकोट

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	७०	३९९	२०२	१९७
२	९५	५२७	२५८	२६९
३	१०२	५८७	२९२	२९५
४	१४६	७९०	३६९	४२१
५	८०	३८२	१८८	१९४
६	९२	४५८	२३४	२२४
७	६१	२९८	१५०	१४८
८	५७	३११	१५५	१५६
९	७२	३९४	१९१	२०३
जम्मा	७७५	४,१४६	२,०३९	२,१०७

घोडेमहादेव

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	४६	३१०	१५२	१५८
२	३८	२३३	१२३	११०
३	३४	२३३	११७	११६
४	३७	२४६	१३१	११५
५	२७	१७९	८७	९२
६	४६	२९०	१४३	१४७
७	३७	२३४	१२०	११४
८	३७	२५७	१५१	१०६
९	६९	४४२	२२३	२१९
जम्मा	३७१	२,४२४	१,२४७	१,१७७

गुठीचौर

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	३८	१६८	७९	८९
२	७४	४८२	२३८	२४४
३	६८	४२३	२०९	२१४
४	४९	३००	१४४	१५६
५	६०	२८०	१३७	१४३
६	८८	५१२	२६२	२५०
७	५३	३४७	१८०	१६७
८	५२	३०५	१५०	१५५
९	९३	५०९	२६२	२४७
जम्मा	५७५	३,३२६	१,६६१	१,६६५

हाँकु

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	५६	२६०	१०८	१५२
२	३४	१७८	८७	९१
३	४९	२०५	९६	१०९
४	४६	२७१	१४६	१२५
५	४०	१७५	७८	९७
६	५७	२७९	१३५	१४४
७	५९	२१९	१०७	११२
८	४३	२२७	१२२	१०५
९	८३	४१२	२२४	१८८
जम्मा	४६७	२,२२६	१,१०३	१,१२३

कालिकाखेतु

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	४९	३०३	१५२	१५१
२	५३	३४१	१६७	१७४
३	६२	४०१	१९१	२१०
४	३९	२४८	१२४	१२४
५	५६	३७९	१९१	१८८
६	३९	२४६	१३१	११५
७	३४	२२८	१०९	११९
८	५२	३५९	१८३	१७६

९	५२	३१०	१४९	१६१
जम्मा	४३६	२,८१५	१,३९७	१,४१८

कनकासुन्दरी

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	७९	५२०	२६०	२६०
२	४९	२९६	१५४	१४२
३	३६	२३७	१२२	११५
४	५२	३०९	१५२	१५७
५	९२	५३५	२५८	२७७
६	५२	२९२	१५८	१३४
७	५०	२९९	१३९	१६०
८	४०	२७४	१२८	१४६
९	३६	२२६	१०९	११७
जम्मा	४८६	२,९८८	१,४८०	१,५०८

कार्तिकस्वामी

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	१०१	४९५	२६०	२३५
२	२९	१३६	५८	७८
३	६८	३३३	१७४	१५९
४	५४	२६४	११४	१५०
५	४४	२२०	१०२	११८
६	५९	२६९	१३७	१३२
७	५०	२०७	९५	११२
८	२८	१६८	८५	८३
९	२१	९४	४७	४७
जम्मा	४५४	२,१८६	१,०७२	१,११४

कुडारी

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	१५५	८१४	४१०	४०४
२	७१	३७८	१८०	१९८
३	११०	५८०	२८०	३००
४	८६	५३४	२६९	२६५
५	६३	३८८	१९७	१९१
६	११५	६९८	३४६	३५२

७	६८	३९८	१९६	२०२
८	१३६	८०१	४१३	३८८
९	५८	४२०	२२०	२००
जम्मा	८६२	५,०११	२,५११	२,५००

लाम्रा

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	७०	३४३	१८१	१६२
२	३९	१८८	१०१	८७
३	४०	१८३	९६	८७
४	४१	१७६	८५	९१
५	१२०	६२१	३१७	३०४
६	६३	३७३	१७५	१९८
७	७९	४०९	२१०	१९९
८	५९	३१९	१५५	१६४
९	४४	२४३	११५	१२८
जम्मा	५५५	२,८५५	१,४३५	१,४२०

रारालिही

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	५०	२८६	१३८	१४८
२	३९	२३७	११२	१२५
३	४२	२६२	१३१	१३१
४	११९	५६७	२९६	२७१
५	५०	२५६	१२३	१३३
६	४८	२५७	११७	१४०
७	४२	२५६	१२०	१३६
८	४०	२०९	१०९	१००
९	५६	३५१	१८९	१६२
जम्मा	४८६	२,६८१	१,३३५	१,३४६

महावोइपाथरखोला

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	४९	२९५	१४९	१४६
२	५८	३०५	१५२	१५३
३	३०	१८५	९७	८८
४	५३	३३०	१४९	१८१

५	३९	२२२	११७	१०५
६	६०	३८२	१८३	१९९
७	८६	५४६	२८०	२६६
८	७१	४०९	२०३	२०६
९	५४	३२४	१६४	१६०
जम्मा	५००	२,९९८	१,४९४	१,५०४

महत

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	२७६	१,०८३	५७३	५१०
२	६८	३०५	१३६	१६९
३	८८	४५१	२१८	२३३
४	७०	३०३	१४१	१६२
५	३४	१५६	८१	७५
६	९०	४३४	२०९	२२५
७	८६	४३४	२०७	२२७
८	५९	२८७	१३९	१४८
९	३६	१७२	८२	९०
जम्मा	८०७	३,६२५	१,७८६	१,८३९

मालिकाबोता

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	२८	१७२	८४	८८
२	२	७	३	४
३	४३	२८४	१४९	१३५
४	२९	१९५	९६	९९
५	५२	३१०	१५८	१५२
६	१५	८४	४३	४१
७	१६	११६	५५	६१
८	४५	३१६	१५६	१६०
९	३६	२०७	११२	९५
जम्मा	२६६	१,६९१	८५६	८३५

मालिकाठाटा

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	९८	६६७	३४४	३२३
२	७१	४१६	२००	२१६

३	९२	६३७	३१६	३२१
४	८१	५६३	२९१	२७२
५	२१	१५८	८०	७८
६	३५	२२३	११८	१०५
७	५१	३२२	१७०	१५२
८	४१	२२४	११६	१०८
९	४१	२८१	१३८	१४३
जम्मा	५३१	३,४९१	१,७७३	१,७१८

नराकोट

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	५१	२७५	१४४	१३१
२	४४	२२४	१०२	१२२
३	८५	५११	२६५	२४६
४	६८	३२८	१६४	१६४
५	१२६	८३९	४३५	४०४
६	५५	३६२	१८१	१८१
७	५८	३३४	१५३	१८१
८	४८	३२१	१५४	१६७
९	५२	३२४	१५१	१७३
जम्मा	५८७	३,५१८	१,७४९	१,७६९

पाण्डवगुफा

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	९१	५९१	३०१	२९०
२	३३	२०३	९६	१०७
३	९७	५२९	२५३	२७६
४	७२	४३९	२१५	२२४
५	११५	७०६	३४४	३६२
६	५३	३२७	१५८	१६९
७	५६	३४४	१७३	१७१
८	७७	४५६	२२७	२२९
९	४३	२२४	११७	१०७
जम्मा	६३७	३,८१९	१,८८४	१,९३५

पातरासी

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला

१	१५२	९०४	४४७	४५७
२	७७	४५३	२२२	२३१
३	६३	३९५	१९२	२०३
४	५३	३३२	१६८	१६४
५	७०	४४६	२३४	२१२
६	३९	२०३	१००	१०३
७	४२	२५२	१३१	१२१
८	५६	३१४	१६३	१५१
९	७३	४९२	२३६	२५६
जम्मा	६२५	३,७९१	१,८९३	१,८९८

पटमारा

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	७०	३८३	१९४	१८९
२	६०	३३२	१७०	१६२
३	१३१	६४४	३१५	३२९
४	४१	२५०	१३०	१२०
५	३९	२४९	१२२	१२७
६	६६	३७६	१९०	१८६
७	५८	३१४	१५९	१५५
८	७३	४१६	२०७	२०९
९	८४	४९०	२५६	२३४
जम्मा	६२२	३,४५४	१,७४३	१,७११

शानिगाउँ

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	६५	३७५	१९१	१८४
२	१०९	७३५	३९१	३४४
३	५९	३८०	१९१	१८९
४	५६	४०३	२०६	१९७
५	८६	५५७	२८७	२७०
६	८४	५४५	२६२	२८३
७	५४	३१४	१४७	१६७
८	९१	५९८	३१०	२८८
९	१३०	८२२	४३५	३८७
जम्मा	७३४	४,७२९	२,४२०	२,३०९

तलिउम

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	१२६	६४३	२९८	३४५
२	७८	३८२	१८२	२००
३	६६	३४९	१६७	१८२
४	१६४	७७५	३६९	४०६
५	१५२	८८८	४५१	४३७
६	३८	२३४	११५	११९
७	८७	५१९	२५०	२६९
८	१३४	६९६	३५१	३४५
९	५१	२५९	१३६	१२३
जम्मा	८९६	४,७४५	२,३१९	२,४२६

ताम्ती

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	११६	६८९	३५१	३३८
२	९५	५६९	२९१	२७८
३	७७	४६२	२२९	२३३
४	६८	४१६	२१४	२०२
५	११४	७३०	३७६	३५४
६	३५	२२३	१२२	१०१
७	१२७	८०६	४०६	४००
८	७९	४१६	२२२	१९४
९	३९	१६७	८७	८०
जम्मा	७५०	४,४७८	२,२९८	२,१८०

तातोपानी

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	७२	४११	१९४	२१७
२	१३८	७६३	३८७	३७६
३	९७	५६९	२८३	२८६
४	७२	३९९	१९९	२००
५	११५	५७४	२७५	२९९
६	१५१	८२९	४१९	४१०
७	६९	३७५	१८३	१९२
८	१२१	६२९	३०५	३२४

९	९७	५३०	२६६	२६४
जम्मा	९३२	५,०७९	२,५११	२,५६८

संस्थागत

वडा	परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	१२	१,४२६	१,३०२	१२४
जम्मा	१२	१,४२६	१,३०२	१२४

जुम्ला जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय तथा संघसंस्थानहरुको सम्पर्क नम्बरहरु :

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	टेलिफोन नं.
	आई.एन.एफ.	०८७-५२०००५
	जापेक	०८७-५२०००६
	महिला तथा बालबालिका कार्यालय	०८७-५२०००७
	लोक सेवा आयोग, अञ्चल कार्यालय	०८७-५२०००८
	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	०८७-५२०००९
	पुनरावेदन सरकारी वकिल कार्यालय	०८७-५२००१०
	चन्दननाथ नगरपालिका	०८७-५२००११
	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	०८७-५२००१२, ५२०११२
	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०८७-५२००१३, ५२०११३
	विद्युत कार्यालय	०८७-५२००१४
	नागरिक उड्यान कार्यालय	०८७-५२००१५
	नेपाल खाद्य संस्थान	०८७-५२००१६
	नेपाल साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशन	०८७-५२००१७
	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	०८७-५२००१८
	सिदिवक्स गण	०८७-५२००१९, ५२०११९
	अञ्चल सशस्त्र प्रहरी गुल्म	०८७-५२००२०
	घ. तथा सा.उ. विकास समितिको कार्यालय	०८७-५२००२१
	मालपोत कार्यालय, जुम्ला ।	०८७-५२००२२
	राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान केन्द्र, विजयनगर	०८७-५२००२३
	कृषि विकास बैंक	०८७-५२००२५
	जिल्ला हुलाक कार्यालय	०८७-५२००२६
	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	०८७-५२००२७
	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	०८७-५२००२८
	डिभिजन सरकारी कार्यालय	०८७-५२००२९
	शैक्षिक तालिम केन्द्र	०८७-५२००३०

म.प.सिंचाई वि.डि. नं.५	०८७-५२००३१
आँखा उपचार केन्द्र	०८७-५२००३२
जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय	०८७-५२००३३
तथ्याङ्क कार्यालय	०८७-५२००३४
जिल्ला वन कार्यालय	०८७-५२००३५
शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग डिभिजन कार्यालय	०८७-५२००३७
अञ्चल प्रहरी कार्यालय	०८७-५२००४०, ०८७-५२०१२०
कर्णाली अञ्चल आयुर्वेद औषधालय	०८७-५२००४१
स्याउ प्रशोधन केन्द्र	०८७-५२००४३
कृषि अनुसन्धान कार्यालय, राजीकोट	०८७-५२००४४, ०८७-६९००२८
नेपाल वायु सेवा निगम	०८७-५२००९३
सिता एयर	०८७-५२००९८
कर्णाली प्राविधिक शिक्षालय	०८७-५२०१०५
जिल्ला खा.पा. तथा सरसफाई स.डि.का.	०८७-५२०११०
नेपाल टेलिकम	०८७-५२०१११, ५२०१०१
जिल्ला विकास समिति	०८७-५२०११४, ५२०२१५, ५२०५४४
जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	०८७-५२०११५, ०८७-५२०३८१
कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	०८७-५२०११६
जुल्ला बहुमुखी क्याम्पस	०८७-५२०११८, ०८७-५२००४६
जिल्ला अदालत	०८७-५२०१२१, ५२०२५४
पुनरावेदन अदालत	०८७-५२०१२५, ५२०१५३, ५२०१५७
कारागार शाखा	०८७-५२०१६६
खलंगा खानेपानी समिति	०८७-५२०१७६
कर्णाली एफ.एम.	०८७-५२०१८५
मध्य तथा सुदूरपश्चिमाञ्चल क्षेत्रिय हावापानी फिल्ड कार्यालय	०८७-५२०१८७
जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	०८७-५२०१८९
२४ नं. वाहिनी अड्डा	०८७-५२०१९४, ५२०१५२
जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	०८७-५२०१९५
नापी कार्यालय	०८७-५२०१९६
जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	०८७-५२०२०७
राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	०८७-५२०२२२
रोजगार सुचना केन्द्र	०८७-५२०३०६
शान्ति समितिको कार्यालय	०८७-५२०३१०
३५. व्यवसायिक तथा शिप विकास तालिम केन्द्र ।	०८७-५२०४४२
करदाता सेवा कार्यालय	०८७-५२०५५२

	जिल्ला वनस्पती कार्यालय	९८४१३९६९६६
	कर्णाली विकास आयोग	
	खेलकुद विकास समिति	
	रेडियो नारी आवाज	०८७-५२०५४१
	उपाप	०८७-५२०२१२
	फोर एस	०८७-५२०२०८
	वर्ल्ड भिजन	०८७-५२०२२४
	सि.एच.डि.	०८७-५२००३८
	बि ग्रुप	०८७-५२०४१४
	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि.	०८७-५२०११८, ०८७-५२०३०३
	नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंक लि.	०८७-५२०३०४
	बैंक अफ काठमाण्डौ	०८७-५२०२९८, ०८७-५२०३००
	सिटिजन्स बैंक	०८७-५२०५८६
	कृषि विकास बैंक	०८७-५२००२५
	मध्यपश्चिम ग्रामिण विकास बैंक	०८७-५२०४३२
	निर्धन उत्थान बैंक लि.	०८७-५२०४८८

जिल्लामा अबस्थित ग्रैरसरकारी संस्थाहरु

जुम्ला जिल्लामा जम्मा जम्मी २४८ ग्रैरसरकारी संघ संस्थाहरु दर्ता भएका छन्, जसमध्ये सक्रिय रुपमा जम्मा ४० संस्थाहरु मात्र सञ्चालित छन् ।

क्र.सं	संस्थाको नाम	गा.वि.स.	वार्ड	दर्ता नं.	दर्ता मिति
१	ग्रामीण विकास समुह कार्यक्रम	च.ना. गा.वि.स.		MWR-JUM-1	२०५६
२	कर्णाली एकिकृत ग्रामीण विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र	विजयनगर		MWR-JUM-2	२०५९
३	जुम्ला सामाजिक विकास केन्द्र	महत विजयनगर जुम्ला	१	MWR-JUM-3	२०५९।८।२३
४	हिमाली एकीकृत विकास केन्द्र	च.ना. गा.वि.स.	८	MWR-JUM-4	२०५९।०६।२१
५	हिमाली जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम	जुम्ला महत विजयनगर	१	MWR-JUM-5	२०५९।७।१२
६	ग्रामीण सामुदायीक विकास सेवा	महत गा.वि.स. गुम्वा साईट	१	MWR-JUM-6	२०५७।५।१८
७	हिमाली मौरी पालन सेवा संघ	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-7	२०५९/५/१८
८	सूर्य सामाजिक सेवा संघ	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-8	२०५९/८/२३
९	हिमाली लघु जल विद्युत उद्यमी संघ	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-9	२०५९/८/२३
१०	नारी कल्याण केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	७	MWR-JUM-10	२०६०/५/२२
११	मानवीय संस्कृति विकास मञ्च	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-11	२०६७।५।२२
१२	माया सदन	च.ना.गा.वि.स.	५	MWR-JUM-12	२०६८।५।२२

१३	दिगो तथा न्यायोचित विकास प्रतिष्ठान नेपाल	विजय नगर	१	MWR-JUM-13	२०६०।०९।२९
१४	मानव अधिकार तथा ग्रामीण विकास केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-14	२०६१।९।८
१५	जुम्ला उद्योग संघ जुम्ला	च.ना.गा.वि.स.	९	MWR-JUM-15	२०६२।११।२६
१६	अधिकार र विकासमा महिला सहभागीता मञ्च	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-16	२०६३।२।१२
१७	सामुदायीक स्वास्थ्य तथा विकास केन्द्र जुम्ला	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-17	२०६१।७।७
१८	समावेशी तथा सिर्जनशील समाज विकास केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-18	२०६३।१।१४
१९	दुर्गम सेवा केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-19	२०६४।
२०	साभेदारी सहयोग केन्द्र	महत गा.वि.स.	१	MWR-JUM-20	२०६४।
२१	कर्णाली दलित सामुदायीक विकास केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-21	२०६४।२।२९
२२	ग्रामीण जनसेवा बहुउद्देशिय विकास केन्द्र	का.स्वा.	३	MWR-JUM-22	२०६४।७।१२
२३	कर्णाली विकास साभा अभियान (कदम)नेपाल	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-23	२०६३।२।२९
२४	जनजाती महिला उत्थान केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-24	२०६३।२।२९
२५	परिकल्पना नेपाल	महाबैपाथरखोला	८	MWR-JUM-25	२०६३।११।२३
२६	आत्म सम्मानका लागी सहकार्य (कण्ड) नेपाल	महत गा.वि.स.	१	MWR-JUM-26	२०६८।०८।०२
२७	कर्णाली संचार केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-27	२०६८।१०।१९
२८	कर्णाली सरोकार केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	७	MWR-JUM-28	२०६८।१०।१९
२९	हाम्रो आवाज हाम्रो सरोकार	च.ना.गा.वि.स.	७	MWR-JUM-29	२०६८।१०।१९
३०	कर्णाली ग्रामीण विकास तथा वातावरण संरक्षण मञ्च	च.ना.गा.वि.स.	७	MWR-JUM-30	२०६८।१०।१९
३१	दलित अधिकार मञ्च	च.ना.गा.वि.स.	९	MWR-JUM-31	२०६८।१०।१९
३२	ग्रामीण विकास तथा वातावरण संरक्षण मञ्च	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-32	२०६८।१०।१९
३३	महिला अधिकार मञ्च	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-33	२०६८।१०।१९
३४	कर्णाली ग्रामीण उर्जा तथा एकीकृत विकास केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-34	२०६८।१०।१९
३५	कर्णाली ग्रामीण विकास केन्द्र	महत गा.वि.स.	१	MWR-JUM-35	२०६८।१०।१९
३६	ग्रामीण विकास तथा अनुसन्धन केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	८	MWR-JUM-36	२०६८।१०।१९
३७	हिमाली कृषि पशु तथा एकिकृत विकास केन्द्र	च.ना.गा.वि.स.	६	MWR-JUM-37	२०६८।१०।१९
३८	पर्यटन प्रवर्द्धन विकास केन्द्र	हाँकु	५	MWR-JUM-38	२०६८।१०।१९
३९	चुचेमारा निर्माण उपभोक्ता समिति	मालिकावोता	६	MWR-JUM-39	२०६८।१०।१९
४०	ग्रामीण परिवेस नेपाल			MWR-JUM-40	२०६८।११।२६

स्रोत : ग्रैसरकारी महासंघ, जुम्ला

सन्दर्भ सामग्रीहरू

जिल्ला वस्तुगत विवरण ,जुम्ला २०६२, तथ्याङ्क कार्यालय, जुम्ला

<http://www.cbs.gov.np>

जिल्ला कृषि तथ्याङ्क अद्यावधिक एक भलक, ०६९।७०

जिल्ला पार्श्व चित्र, जुम्ला २०६६, जिल्ला विकास समिति, जुम्ला

जिल्ला शिक्षा योजना, जिल्ला शिक्षा कार्यालय, जुम्ला

सामुदायिक वनहरुको वार्षिक अनुगमन प्रतिवेदन २०७१